

«Сурхон алпомиши»

Китоб ўқишни
яхши кўрадиган
полвон

12-бет.

Кўнгиروق жаранги ҳаётга чорлайди

Келажак оstonаси-
даги ҳаяжон

2-бет.

ТУБАНЛИК

Ўз фарзандини
«тунаган» гийҳ-
ванд ота

6-бет.

QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston
Respublikasi
ijtimoiy-iqtisodiy
gazetasi

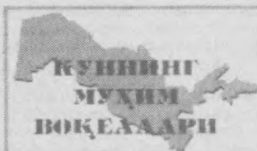
2004 YIL 21 MAY, JUMA

1974 yil 1 yanvardan chiqqa boshlagan

№ 65-66 (6.747). Sotuvda erkin narxda

Жавзо нафаси

④

● Бухоро вилояти пиллачилари 2 минг тоннадан зиёд «кумуш тола» тайёрлаб, белгиланган режани бажардилар. Ҳар қути ипак куртидан салкам 50 килограммдан хом ашё олинди.

● Сурхондарё вилоят ҳокимлигида қишлоқ хўжалиги масалаларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Уни вилоят ҳокими Т.Қодиров бошқарди.

● Қўнғиротда бизнес инкубатори очилди. Замонавий компьютер техникаси ва алоқа воситалари билан жиҳозланган янги муассасада кичик ва ўрта бизнес субъектларини ривожлантириш, ёш тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш учун шарт-шароит етарли.

● Озарбойжоннинг Боку шаҳрида бокс бўйича ўтказилган халқаро мусобақада ўн давлатдан келган 134 нафар чарм қўлқоп устаси ғолиблик учун куч синашди. Унда муваффақиятли иштирок этган иқтидорли боксчиларимиздан беш нафари совринли ўринларни эгалладди.

● Пойтахтимизда қиличбозлик бўйича Ўзбекистон чемпионати давом этмоқда. Мусобақанинг биринчи куни рапира бўйича беллашувлар ўтказилди.

● Сурхондарё вилоят археология музейида очиқ эшиклар куни ўтказилди. Ўз йўналиши бўйича Марказий Осиёда ягона ҳисобланган музей шу куни томошабинларга текин хизмат кўрсатди.

● Парижда бўлиб ўтган Н.Рубинштейн номли халқаро пианиночилар танловида Ўзбекистоннинг икки вакили олий мукофотга эга бўлди.

● Самарқанд шаҳридаги Ёшлар ижодиёти саройида «Йил ўқитувчиси-2004» кўрик-танловининг вилоят босқичи якунланди.

● Жиззах шаҳрида табиат музейи иш бошлади.

От миниб кўринг...

14

Назоратсиз қотилларнинг қилмишлари

5

ЎЗРТСБ Котировкалар сўм/кг (ўртача нархлар)

ПАХТА ЁҒИ 930,4 ▲ + 0,7% БЕНЗИН (76) 361,4 ▼ - 3,4% БЕНЗИН (91) 412 ▼ - 3,8% ДИЗ. ЁНИЛ. 202,2 ▼ - 2,5% МАЗУТ 42,4 ▼ - 2,9%

Кўнғироқ жаранги ҳаётга қорлайди

Кўнғироқлар ҳаммаша ҳаётга, ҳаракатга ундаган. Одамзотни гафлат уйқусидан уйғотган. Хушёрлик, сергакликка қорлаган. Дарвоқе, "Жом қаерга қорлайди?", деган асар бор. Кўнғирлик билади - дунёга машур асар. Уруш ва ҳаёт ҳақида. Мана шу асарнинг номи жуда кўп мақолаларга сарлавҳа бўлган.

Маълумотларга қараганда, жаҳон матбуотида "Жом қаерга қорлайди?" деган сарлавҳа чоп этилмаган бирор бир нашр қилмаган, ҳисоб. XX асрда ўз романини юқоридики сарлавҳа билан атаган Эрнест Хемингуэй бутун башариёт олдиға савол қўяди: "Жом (яъни, кўнғир) қаерга қорлайди?". Хуш, нима деб жавоб берасиз? Ундай бўлса, эшитинг: жом қаерга қорлайди? Ҳаётга-да, албатта. Ҳаётга қорлайди. Демак, кўнғирлар ҳаёт билан юзма-юз келиш, турмуш суронлари қаршида дадил ва собит турмушга ундав.

Бизнинг замонимизда эса телефондан тортиб, эшигимиз, ҳатто соатимизга ўрнатилган барча кўнғирлар, бари-бари, ҳаёт қундалиқ турмуш билан боғлаб туради. Бу дунёда ҳеч ким бемалол, бепарво яшай олмайдди. Кимки бу нарсани меннинг қўлимдан келадими, ютказадими. Вақт уни енгадими, вақт унга ўз ҳукмини ўтказадими - яъни ташлайди, кераксиз одамга айланганди қўйди. Вақтга қарши курашганлар, уни бир лаҳза бўлса-да, тўхтатиб турмади, ҳаётини абадиятга муҳрлайман, деган инсонларнинг ботинида, қалбида доимо бедорлик кўнғирини жаранглаб туради.

Кўнғирнинг моҳиятига фалсафий тус бериб, сизга ваъз ўқиш ниятидан йироқмиз. Фақат ҳаётга бир фикр келадими: кўнғирлар бизга дадиллик, курашчанлик руҳини беради. Бу фикрнинг исботи ўлароқ, жуда кўп мисоллар келтиришимиз мумкин. Яъни, жамоатчилик жамулам жойларда кўнғир қалинганда бирор чакиркича сўзсиз итоат этишган. Аниқсиз, Европа давлатларида черков кўнғирини қалинганда халойиқ оёққа қалққан. Ёвдан ёки бирор офатдан хабар топган. Хуллас, кўнғир сергак-

лик ва хушёрлик, ҳаётга тийрак боқишга қорлаган бонг!

Едга тушса, юрак антикади: ўқувчилик давримиз, дунё ҳаяжон рангиди қуринган кезлар... Дарс бошланиши билан кўнғирок чалинарди, дарс сўнгига етган ҳам шу ҳолат такрорланарди. Болалик ва бегуборлик, уйинқароқ лаҳзаларнинг оромини бузган кўнғирок, болалик таъбири билан айтганда, танаффуслининг нақд белига тепарди. Ҳаммамиз уйини ташлаб, синфга югурардик. Кўнғирокқа бўйсунардик. Қаттият ва буйруқ тимсолида онгимизда да ўрнашиб қолган эди кўнғирок. Бизнинг давримизда умумтаъ-

тни қўлдан берма, эртага кеч бўлади, афсус чекасан, уйгон, тириш, интил, излан, деб даъват қилган экан мактаб кўнғироклари.

Мактабни тугатганимизда шу билан бизнинг умримизда энди кўнғироклар чалинмади, эмин-эркин яшаймиз, баъзиларимиз эса болаларча соддалик билан ўстозларимиз ҳам бизни таъқиб қилмади, тўрт томонимиз кенглик ва тенглик, деб ўйлагандик. Йўқ, аксинча. Бизни ҳаёт кўнғирини қутиб турган экан. Ҳаётнинг ҳар қадами кўнғирок. Шодлик кўнғирини, қайғу кўнғирини. Садокат, вафо, ёлгон ва

лим мактабларида ўн йил ўқитиларди. Агар ҳар кун дейлик, 5-6 соатдан сабоқ олган бўлсак, дарс бошланиши ва тугаши учун 10 йил давомиди бўлса, 43800 марта кўнғирок чалинаркан. Демак, қирқ ўн минг саккиз юз марта кўнғирок ҳаёт кўнғирини ўтаётган вақтдан бизни оғоҳ этган. Бу ҳолни ҳис қилганлар бор, шунчаки лойқад қўл силтаганлар бор. Вақт кўнғирини "эшитмай қолганлар" эса энди лушаймон ейишди, ҳаётни, болалиқни қайтариб бўлмади. Ёшлиқда ўрганилган билим тоғга ўйланганди, дейишди. Бехуда ўтган болалик учун киши албатта, ёши бир жойга борганда, ўлғайганда жавоб беради - билимсизлик туфайли киши барибир панд ейди.

Энди ўйлаб қарасак, ўша мактаб бағридаги кўнғироклар беркорга, бехудага чалинмаган экан. Ҳаётга теярроқ қара, вақ-

хиянат кўнғироклари... Энг оғирлиги томони, турли-туман зарбаларнинг юракка урилиши, макр тигларининг курагимиздан санчилиши... бари-бари бу дунёда одам боласи безовта яшайдиган бошқа илоҳи йўқлигидан далолат. Энг муҳими, виждон кўнғирини ҳам тинимсиз жаранглаб тураркан. Биров алдиди, биров сотқинлик қилди, биров дўстнингман, деб оёғиндан чалиб ийиктиди, хуллас, бир лаҳза бепарво бўлсангиз, юрак кўнғирини ҳаранглаб турмасе, бу ҳаётнинг синволларига бардод беролмас экансиз. Ҳаётнинг ўзи мактаб, ҳаётнинг ўзи имтиҳон экан.

Ҳаёт оstonасидан ҳатлаётган укаларимиз, сингилларимиз синфхона ичидан энди тўпатури турмуш сўқмоқларига юз буриб туришибди. Умринг мазмуну шу аслида: курашларда

чиниқиш, тирикликнинг моҳиятини англаб яшаш, бу ҳаётда ёруғ из қолдириш. Кимки ҳаётни севса, албат ўз номини сарбаланд этади. Тафаккур чироғи ёниқ инсонларга ҳаётни сева оладилар тушунадилар, керак пайти бу дунёда бехуда яшаматганликларини исбот қиладилар.

Бу йил мамлакатимиздаги 9727 та мактабнинг 11 синфини 305 минг нафар ўқувчи-қиз тамомлайди. Демак, 305 минг нафар ўқувчи илм ўчоғи билан хайри хўшланиши, уларнинг шаънига рамзий маънода сўнгги кўнғирок чалинади. Тўққиз мингдан зиёд мактабда шунча мартаба ҳаёт кўнғирини жаранглайди. Ҳа, сўнгги кўнғирок эмас, балки мустакил ҳаётнинг бошланиши, ҳаётни шарафлаб қалинган илк кўнғирокдир!

Кўёш ҳеч қачон ботмайди, у ҳаммаша чиқаверади. Борлиққа нур сочади, гўзаллик таровати, тинчлик, чароғонлик моҳи эрга зеб бўлади. Инсон ҳақида ҳам шундай дейишимиз мумкин - унинг шуғурида тафаккур офтоби балқийди, ботинига ақл-диққат нур беради, заковат ва билим эътиқодини мустаҳкамлайди. Мактаб эса одам фарзандини ана шундай камол топомоғи учун чинакам илм маскани, мафқуранинг илдиизидир. Хулоса шунки, мактаб фарзандларимизни олис ва ёруғ манзилларга тайёрлайди.

Бизнинг назаримизда сўнгги кўнғирок олдиндан жамланган ўқувчи-қизларимиз ҳаёт эстафетаси қаршида бир нафас шай турганга ўхшайдилар. Нафасни ростлаб, ҳақиқий ҳаёт бағрига иштилакдилар. Битирув кечасида қалбини минг бир ҳаяжон ўртаган, шунча йил сабоқ олган мактаб, ўз уйи каби қадрдон маскандан кетаётган ёшлар тақдирини, келажакни ўз қўлида эканлигини, энди тамоман эркинлигини ҳис қилишди. Бу ҳиссиёт эса масъулиятни шакллантиради. Сўнгги кўнғирокнинг жарангидан бир ҳақиқатни англагандай бўламиз:

Хайр, Болалик!
Ассалом, Ҳаёт!

Нор ҚҶҚОРОВ

Тиббиёт Зурриётда зиён етмасин

Спиртли ичимликларнинг инсон зурриётдаги зиён етказиши яхши маълум. Савол туғилади: нега спиртли ичимлик ота-она туғул, фарзандга ҳам зиён етказадими? Негаки, эркак ва аёлнинг жинсий ҳужайралари спиртли ичимликка нисбатан жуда сезгир бўлади. Агар мастликда бола бўлиб қолса, алкоғолдан захарланган эмбрионда чала ҳомила ривожланиши ва касал бола туғилади. Шундай ҳол учраганда ота-оналар ўқинадилару, аммо қўнғир-хушлик учун ичилган бир қаҳда ароқ билан бола туғилиши ўртасидаги боғланишни ҳаёларига ҳам келтирмайдилар.

Агар ҳомиладор аёл бир қаҳда спиртли ичимлик истеъмол қилса, 10-15 дақиқадан сўнг у ҳомила қонига таъсир этади. Спиртли ичимлик эмизигили боласи бор аёллар саломатлиғи учун ҳам зиёнлидир. Чунки, ундан қалок ҳаҳ захарланади.

Халқимизнинг қўпгина яхши удумлири, одатлари бор. Масалан, падар оши маърақаси. Бу тадбирдан мақсад эл-юрт олдида ўтиш, дўст-биродарларни қизи турмушга узатаётганидан бохабар этишдир. Аммо бу дастурхонда ароқ қўйиш керак, дегани эмас-ку. Ёки қуёв чакиркини олиб қўрайлик. Кўёв ўз ёстиқдошини оқ ювиб, оқ тараган ҳондонга миннатдорчилик изхор этиш учун боради. Афсуски, ҳозир ақсар бу каби тадбирларда қуёвни хушёр ҳолда қутиб олиб, маст қилиб қузапти қўяяптилар.

Фарзандларимиз - келажакимиз. Улар онгига спиртли ичимликларнинг қасофатини сингдириб борсак, ишонч қомилки, улар ҳеч қачон бу иллатга дучор бўлишмайди.

И.МУСТАФОВ,
шифокор.

МАЪНАВИЙ КЎПРИК

Улугбек Отамурзаев Ҳали талаба, Ангрен педагогика институтиди тахсил олмоқда. Аммо Анкарадаги Камол Отатурк номи талабалар саройида тенгдошларига маъруза ўқиди. Иланишлари шарофати билан Туркиядаги на эмас, бир йўла яқин Шарқнинг яна ўз мамлакатиди бўлиб, машур олимлар, музейлар, кутубхоналар, архивлар билан танишиб қайтди. У ўша сафар таассуротлари ҳусусида мухбирларимизга қуйидагиларни айтиб берди.

Амир Темур, теурийлар, юртимизда ўтган хон ва шоҳлар, Ўсмонийлар империяси, турк султонлари, Сўфизода ва бошқа қаттагон қурбонлари тарихи билан қизиқиб, анча-мунча материал тўплаганман. Шулар асосида ёзилган қатор мақолаларни матбуотда эълон қилдим, баъзиларини инглизчада ўқитиб, электрон почта орқали дунёнинг турли манзилларига ҳам йўллагандим.

Натижада ўтган йили туркиялик Наимахонимдан мактуб олдим. У киши меннинг ўша мақолаларимни ўқиб, хурсанд бўлганини айтибди. Бу аёл асли наманганлик бўлиб, 1948 йили саккиз ёшида Туркияга бориб қолган. Ониси вафот этган, акаси тарбиялаб, ўқитибди. Аждодлари чойфуруш ўтган экан. Хатдаги илтимосга биноан чойфурушларни қидириб қўрдим. Бахтга қарши узук-юлук маълумотлардан ташқари жиддийроқ гап топилмади.

Наимахоним август ойида (2003 йил) Москвада ўтадиган файласуфлар анжуманида қатнашишини айтиб, ўша ерда қўришишни таклиф қилганди. Биз Москва

Хорижда маъруза қилган талаба

вада қўришдик, кейин ҳам хат, телефон ва интернет орқали алоқалашиб турдик. Опанинг чактури билан феврал ойида Туркияга бордим. Анкарада мени хурматлаб қутиб олишди. Улар Амир Темур, ўзбек-турк алоқалари, Сўфизода билан боғлиқ масалаларга оид маълумотларимга қизиқиш билан қарашди. Шунинг ҳисласи ўлароқ, Камол Ота турк номи саройига Анкаранинг етакчи олий ўқув юртидан беш минг талаба жамланди. Улар ҳузурида бир ярим соат маъруза қилдим. Муҳаммадшариф Сўфизода ҳаётининг Туркияга дахлдор нуқталари, Елдири Боязид, дўстона алоқаларимиз ҳақида билганларимни ўртоқлашдим. Олимлар, тенгдошларим иштирокидаги учрашув ва кечаларда қатнашдим. Музей ва архив материаллари билан танишува, маълумот олишга кўмак бердилар.

Мен хорижда неча кун турган бўлсам, дўппини бошимдан қўймадим. "Ўзбекмисан?" деб сўрашди, "Ҳа, Ўзбекман" дейман. Туркияда Самарқанд, Бухоро, Нахшбандий ҳақида жуда кўп нарсаларни билишди. Хонадонларга кирганда қўрқимди, бизда яшаб ўтган улуг алло-маларнинг китобларини жуда эъзозлайдилар, ҳатто Имом Бухорий "Саҳиҳ"ларининг қўлёзмалари бор. Аҳмад Яссавийни ниҳоятда севиб ўқитаркан.

Мармара дорилфунини талабалари билан суҳбатлашиб хайратда қолдим: улар Алишер Навоийнинг ўнлаб ғазалларини ёд билдилар. Турди Фароғийнинг "тор

қўнғиллик беклар, ман-ман деманг кенглик қилинг" мисраси билан бошланувчи шеърини турк қизи шундай чироийли ўқидики, мен фахр ва ифтихор билан эшитдим.

Туркиядаги ўзбекларда Ватан туйғуси, соғинч ва интизорлик ҳаддан зиёд. Мен дўппини ва атлас олиб кетгандим. Наимахоним ўша кунгидеҳ халат тикириб қийди, йиғлаб-йиғлаб, олди. Нимага десангиз, бисотида онамерос биргина атлас либос бор экан, холос, бошқа миллий кийим кўрмаган. Уларда чойнак-пиёла ишлатилмади, мен олиб борган бир жуфт пиёла ва дўппилар ҳам ниҳоятда эъзозли бўлиб кетди. Хуллас, наимаки ўзбекона бўлса, Туркиядаги ватандошларимиз учун табаруқ ҳисобланади.

Кейин Сурияга борадиган бўлдик. Бизни аввал Анкара университетиди ишлаб, ҳозир Дамашқда илмий иш қилаётган Сулаймон Меҳмет Йак таклиф этганди. У яхши қутиб олиб, Ўсмонийлар империяси ҳақидаги тадқиқотларидан гапириб берди. Дамашқ шаҳри ва олий ўқув юртилари билан таништирдик.

Наимахонимнинг эри Ҳасан ал-Байрак афанди ҳам катта олим, файласуф. Унинг Мисрда қариндошлари бор экан. Самолётга ўтириб, Қоҳирага бордик. Бу ерда ўзбеклар кўп. Айтишларича, улар асосан ўзаро қудалашиб, қизиларни даярили четга чиқармайдилар. Миллий урф-одатлар сақланган, ёр-ёр, лапарларни айтганларини эшитдим. Аудиокассетадан Маъмур-

жон Тўхтасиновнинг "Яхшилик" қўшиғи қўйилганда йиғлаб турдилар. Бир киши сўрадики:

"Ҳо-ой, Нарғиз" ҳам юрибдиларми? Билдимки, у машҳур қўшиқнинг ижрочиси Қамолдин Раҳимовни сўраяпти.

-Юрибдилар, - дедим.

Ватандошларимиз ҳофизга умр-ризиқ талаб дуо қилдилар. Ҳасан ал-Байракнинг кенжа укаси Машина шаҳрида яшар экан. Бир йўла у кишини ҳам қўриб кетадиган бўлдик. Шундай қилиб, Мисрдан Саудия Арабистонига йўл олдик. Биз етиб борганимизда ҳаж мавсуми тугаб, ҳожилар қайтишмоқда эди. Биз ҳам савобдан бахрисиз қолмадик: умра арқонларини бажариб, кейин Туркияга қайтдик.

Туркиядан олган катта таассуротларимдан яна бири шу бўлдики, дўстликни, дўст нафасини сезиб турсиз. Мағбуот, радио-телевидение истиклол юртимизга берган имкониятларни, Ўзбекистондаги тараққиёт ва катта ўзгаришларни, давлатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик ва биродарликни ҳолис еритмоқда. Ўша ерда турган кунларимизда турк тележурналистлари томонидан республикамиздаги Йўли Қурбон тантаналари ҳақида тайёрланган репортажларини қўрдим. Ва, фахр билан айта оламаник, бугун тенгдошларимизнинг дунё билан танишадигани ҳам фақат мустакиллик шарофатидан. Аниқки, мен ҳам шу шарофатдан баҳра олдим.

Рустам УММАТОВ ёзиб олди.
Наманган тумени.

Кеча пойтахтимиздаги "Туркистон" саройида "Эстрада санъати – миллий маънавият кўзгуси" мавзусида конференция бўлди. Танқили шoirлар, санъатшунослар, мутахассис ва мутахассислар иштирок этган анжуманда санъатимиз борасидаги оғрикли муаммолар ўртага ташланди. Чиндан ҳам кейинги пайтда Эстрада, умуман, кўшиқчилик ҳақида баҳс-мунозаралар бўлиб турибди. Матбуотда кўп ёзилди. Ўвда ҳам бу борада кенг оммага етиб борадиган даражадаги мазмунли кўрсатувлар берилаяпти. Катта минбарларда мутахассислар, зиёлилар кукончаклик билан фикр билдиришяпти.

Шу безовталиқнинг замиридаги хавотир шундай – бугунги айрим кўшиқлар, айниқса, ёшлар ихросидаги кўшиқлар санъатимиз обрўсини ерга урапти, фарзандларимиз қалбида ёруғлик пайдо қилиш ўрнига уларнинг тарбиясини бузапти, шеър деб айтишга урладиган матнларни куйлаётган санъатфурушлар турли каналлар орқали халқимизнинг кўшиққа нисбатан муносабатини ёмон томонга буриб юбояпти. Хозирги болаларимизда "кўшиқ шундай бўлар экан-да...", деган тасаввур пайдо бўлаяпти.

Гапнинг қисқаси, кўшиқ – халқнинг маънавий қиёфаси. Керак бўлса, кўшиқ мафкура ҳамдир. Шу мезондан ёндашилса (албатта, шундай бўлиши керак), саҳнага чиқаётган хонанда ўзига халқнинг нигоҳи қадалиб турганини, елкасида халқ руҳиятига маънавий қўдрат бахш этиш юки борлигини ҳис қилиши лозим. Агар шу тушунча бўлмаса, ҳалол ва покиза саҳнага чиқиб, уни бўлмаслигимиз керак.

Классик адабиёт, мумтоз санъатимизни қўя турайлик, оҳанги оловни куйдирувчи газаларимизни қўя турайлик, бугунги гуриллаб турган оташин шоирларимизнинг бармоқдаги шеърларини ҳам ўқимайдиган, умуман шеърятини англамайдиган "хонанда"ларнинг дуч келган жўқувойларнинг қораломаларини "кўшиқ" қилиб саҳнага олиб чиқишдан "дод", деб юборгинг келадилар, кўлидан унголчини тортиб олиб: "Инсофсиз, нима деяпсан ўзи, шунча қора кўзларини нега лақиллатаяпсан, овозим бор, куйини топдим, авжимни баландлатаверсан бўлди, деб ўйласанми?" деб бақиргиларинг келадилар.

Яхши кўшиқ ҳеч қачон ўлмайди. Ёшу кексанинг кўнглига бирдай таъсир қилади, худди муҳаббат кексалимагани, севги ўлмагагани каби. Ёзувчиларнинг Дўрмондаги ижод боғида сурида гурунглашиб ўтиришган адабиётшунослар ва ёзувчиларимиз даврасига қўшилиб қолдим. Радиодан катта ҳофизнинг "Мен ишқ элининг нолани афғониди куйдим...", деб бошланувчи махзун, лекин дилини титратиб, ўртаб юборадиган кўшиғи янгради. Жимлик. Кўшиқ тугади. Кексарок адиб "ух" тортиб қўйди. "Устоз, бу юраги куйиб ётган ошқларнинг кўшиғи...", деб юбор-

Афгон урушидаги бир ҳолатни бот-бот эсламан: жангга олиб киришайтиб "Боевики награваются орденами", яъни, "Жангчилар орденлар билан мукофотланадилар...", деган кўшқини кўйишарди. Таргитотчи БТРлар устига ўрнатилган радиоканайлардан ана шундай даъват жаранлар эди. Жангдан қайтганимизда эса қисмда Алла

Олтин сочли Холида

Холида, Холида

Юрагинг қайда?

Ох, худойим. Бундан ортиқ бачканалик бўлиши мумкинми? Холиданинг холи кўзинг тушмайдиган жойда экан, уни ижжилаб сўрайверасанми, номард, дейдиган одам йўқ. Шуни шеър деб ёзган шоир ошнамизнинг бу тахлит суюлиб кетишини тушуномайман. Уят керак одамга.

Энди Тоҳир Содиков айтаётган ва эфирга берилётган манави матнга эътибор беринг: Яна тонггача, яна

Мени кўзларим тўймак
жоним сенга

Мани мушукчам,

мани балиқчам,

Гўзалликда тенги йўқ

нозик қушчам.

Ёрни "мушукчам" деган шоввоз "шоир"нинг ўта кулгили ўхшамалари шунчалар гашингизни келтирадими, нима дейишингизни ҳам билмай қоласиз. Кўшиқ-

санъатфурушлар

дим. Адиб синиқ жилмайди.

Юлдуз Усмонованинг яхши кўшиқлари қатори бир қўшиғини тинглаганда сел бўлиб кетаман. Санъаткорнинг шу кўшиғи айрим магнит тасмаларидагина сақланиб қолган. Мазмунини шундай: урушдан қайтмаган фарзандини она кўзи тўрт бўлиб кутаяпти. Анорлар ҳам пишиб, ёрилиб кетаяпти. Ҳавода мезонлар тортиқли. Фаригина бўлиб, ўз қулбасида ёлғиз ўлғига зор-интизор турган кампирнинг тилидан айтилган шу кўшиқни эшитганимда, кўз олдимда ўз уйим, унда мени кутаётган онам, боғимиздаги тарс ёрилиб кетган бағри қон анорлар гавдаланаверади. Кўшиқда драматизм ниҳоятда кучли. "Чакка ўтган томга ўхшайман", деб нола қилади она. "Тезроқ қайтасиди ўли афғондан..." деган оғрикли умид билан тугайди кўшиқ. Агар мен афгон урушидан қайтмаганимда онам ҳам шу аҳволга тушарди, деган хаёлга бораман. Демак, кўшиқ ҳаётнинг бир кўриниши, инсонлар тақдирининг инъикоси ҳам бўлиши мумкин. Кўшиқ ҳаётнинг ҳаракати, умуман тириклик ифодаси сифатида ҳам моҳиятан чуқур илдизга эга бўлади.

Кўшиқ одамга куч-қудрат бахшида этади. Қанчалаб китобларда, кинофильмларда курул милага тик қараб ўлим олдида озолиқ ҳақида кўшиқ айтган, ўлимни даҳшатга солиб, кўксини баланд тутган тақдирларни биланми. Кўшиқ – рух. Инсон ботинининг чексиз имкони.

Пугачёванинг "Прости, поверь, я тебя открою дверь" – "Кечиргин ва ишон, сенга эшик очаман...", деган кўшиғини такрор-такрор қўяверишарди. Агар ўлмай қолсам, мени кимдир кутаётганини, севганим менга эшик очишини ҳис қилардим. Кўз олдимда ўша яқин одамимнинг сиймоси гавдаланаверади, унга етишиш учун ҳам омон қилишим лозимлигини юрак-юракдан ҳис қилардим.

Ана шундай. Кўшиқ – ишонч. Кўшиқ инсон юрагига таскин ҳам беради. Инсонийлик, умуман, энг гўзал туйғулур, юксак ғоялар сингдирилган кўшиқларнинг эса миллати бўлмайди. Қайси тилда янграшадан қатъий назар, уларда Инсон тақдирини, ҳаёти, бугунини, эртаси, муҳаббатни аса этади.

Энди яна ўзимизга қайтайлик. Хозир айрим кўшиқларни эшитганимизда уятдан ўзингизни қўярга жой тополмай қоласиз. Мана, алмойи-алжойликка эътибор беринг. Бу нимарсани "Маржон" деган гуруҳ кўшиқ қилибди:

Дудогингда холинг йўқ,
холинг қайда

Жамолингда холинг йўқ,
холинг қайда

Дур лабингда холинг йўқ,
холинг қайда

Холинг қайда Холида,
Холида...

Олтин сочли Холида,
Холида, Холида

Холинг йўқ, холинг
қайда Холида...

Холида, Холида

ларимизда ёрни ой дедик, офтоб дедик, юлдуз дедик, гул дедик... Энди эса мушук, балиқча, қушча дейишгача бордик. Эртага бошқа бир жониворнинг номи билан айтиб қақуришимиз ҳам мумкин. Бу матнни кўзни чирт юмиб ўтказиб юборган "бадий кенгаш" кўшиқ янграганда қулоғига пахта тикиб олдимикан, деган ўйга ҳам борасиз. Яна бир матнга эътибор беринг. Шеърнинг номи "Тоғда ўсган қиз" Руслан Шарипов айтди:

Тоғда ўсган қиз

шаҳарни кўрмай

Тоғда ўсган қиз севгини

билмай,

Бир йигитга у асира бўлди

Ёр унга етди овора бўлмай.

Тоғда ўсган қиз

жайронга ўхшар,

Уни зор қилган армонда яшар,

Бу қизни олган бургут

бўлмаган

Ширин жонини ўтларга

ташлар.

Севги, севги

Тоғда топдим сени

Жайроним сен энди

Ёлғиз қўйма мени

Севги, севги

Ва ниҳоят энди

Яшайман сенсиз

Тоғда ўсган қиз

Тоғда ўсган қиз.

Ҳўш, шундан нимани тушун-

дингиз? Аниқроғи, шу нарсани

"шоир" қайси юз билан шеър

деб хонандага тақдим қилдйкин?

Унинг шеърмас, умуман,

алаҳсирашдан бошқа нарса

Бонг

эмаслигини хонанда фаҳмламаслиги мумкинми? Ҳа, мумкин экан-да.

Шубҳа йўқки, ёш санъаткор укаларимизни йўлдан уриб, шеър шундай бўлади, шунини кўшиқ қилиб айт, деган "шоир"ларнинг нимарсаси бирор бир газетада чоп этилмайди. Эс-хуши жойида адабий ҳодим бундай алаҳсишларни ўқиб мийғига қулади, шўрлик "жўқивой"га ачинади. Матбуотда чоп этилмаган, саёз шеърлар эса қайси йўллар билан бўлса-да, кўшиқ бўлиб кетади. Масалан,

Юрагимни ос, юрагимни

ос дедим,

Юрагимда қол, юрагимда қол.

Не бўлса ҳам йўл топиб

Муҳаббатим бўлмасин

завол этиб.

Шу шеърми? Нима бу? Одамга озгина уят керак. Агар шундай арзон гапларни қалаштириб кўшиқ қилиш лозим бўлса, чинакам шоир бир кунда ўнлаб, юзлаб "ногирон шеърлар"ни ёзиб ташлаши, дунёни тутқуқсиз кўшиқлар босиб кетиши мумкин. Яхшиямки, ҳақиқий шоир бундай қилмайди.

Воҳ кўнглима

Бу осмон, бу ровот

Дунё қанчалар

Аллоҳи қўллари

Жонимни чалар

Адоий гадоинг борму

бизчалар

Воҳ Тангрима!

Нима бало, бу шеърни ёзган сўзфурушнинг иситмаси борми? Ўлай агар, ҳеч нарса тушунмадим. Шу нарсани куйлаган сингиллимизни ким деб аташни ҳам билмадим. Бундай бачканавозликларга истаганича мисол келтириш мумкин. Фақат нега шундай кўшиқлар болабала кетаяпти, нега уларни айрим радиоканаллар тинимсиз эфирга узата-япти, нега саҳналаримиз уларга бўшашиб берилаяпти, уларга ким хайрихоҳлик қилаяпти? Гап ана шу "нега"ларга тайинли жавоб йўқлигиди.

Кўшиқ – инсоннинг қалби. Инсон қалби билан эса ҳазиллашиб бўлмайди. Ана шу ўринда ардоқли шоиримиз, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Ориповнинг шундай мисралари кўнглимдан кечади:

Инсон қалби билан

ҳазиллашманг Сиз

Унда миллат яшар,

унда тил яшар,

Уни жўн нарса деб

ўйламанг ҳаргиз

Унда истикомат қилади

башар.

Ҳа, шундай. Инсонийликка дахлдор тушунчалар билан ўйнашиб, ҳазиллашиб бўлмайди!

Кўчор НОРҚОБИЛ,

"Қишлоқ ҳаёти" шарҳловчиси.

Ток ўчди – овоз ўчди

Туманимиз марказига мумтоз кўшиқ усталари – халқ хофизлари келибди, концерт беришаркан, деб эшитиб, ўша етқа ошдикки. Янги қурилиб фойдаланишига топширилган икки минг ўринли Ёшлар маркази шинавандалар билан лик тўла эди. Ҳамма машҳур хофизларнинг чиқишини кутаяпти.

Ва ниҳоят, бошловчи "Бугунги концертимизни Ўзбекистон халқ артисти... Бошлаб берадилар", деб эълон қилди. Борлиқни гулдурдор қарсақ садолари тугди. Эл эътиборидаги хофиз қирок билан чиқиб келиб қўлини кўксига қўйган қўйи салом берди-да, ашуласини бошлади. Шу пайт хофиз овози чийиллаб, интиқаллашиб, бирдан ўчиб қолди. Сўнг аланглаб атрофга қаради. Кўруғи фонограммга экан-у, лентга чайнаворибди! Биз – мухлислар бу пайтда хофизнинг қўлига шартта танбурини олиб ашуласини қолган жойидан давом эттиришини кутган эдик. Бўйлаб бўлмади. Хофиз саҳнага қанчалик вжор билан чиқиб келган бўлса, худди шу алфозда саҳнадан тушиб кетди.

Луқма

Бошловчи томошабинлардан уэр сўраб иккинчи хофиз исми-шарифини эълон қилди. Буниси энди битта кўшиқнинг "авжини олаётган" пайтида ток ўчиб қолса бўладими? Хофиз озини очганича қолди. Бу ҳам фонограмма экан! Биз андишлай одамлармиз. Мен ҳам уша та-никли хофизлар исми-шарифларини айтиб, данги-дарвоза қилишни ўзимга вақт кўрмадим. Лекин орадан анча вақт ўтганига қарамай, юрагимдаги бир тугён менга хали-хануз тинчлик бер-маяпти. Хофизларга хаёлан мувожаат қиламан: "Президентимиз сизга эл-орт олдида санъатдаги хизматларингизни эътироф этиб, "Ўзбекистон халқ артисти", деган юксак унвон бериб қўйибди. Ўзиб-ёзиб халқ ҳузурига, мумтоз кўшиқ мухлислари ҳузурига борибсиз-у, наҳот иккитагина кўшиқни жонли таразда, ўз овозингиз билан айтиб беролмасангиз! Бу халққа ҳурматсизлик эмасми?"

Уша кўни нафақат менинг, балки йиғилган одамларнинг нитохиларида, кўз қарашларида ҳам шу савол зоҳир эди...

Али ЗИЁД

Чўнтакдаги... граната

Аслида Қирғизистон Республикасининг Ўш вилоятидан бўлган, Фарғона шаҳри, 1-тиббийет коллежи жисмоний тарбия ўқитувчиси Расулжон Ражапбоев ўлида асраб юрган гранатани талаббаси Т.Юлдашевдан насиярга сотиб олган экан.

Ўқитувчи ва толиб граната олди-сотдиси билан шуғулланса-я! Суд жараёнида барча ҳолатлар ойдинлашди. Толиб гранатани шахсини аниқлаб бўлмаган Артём деган одамдан сотиб бериш учун олган. Унга муқаддам ўқитувчиси бўлган Расулжон Ражапбоев оғи ишқибоз бўлгани учун "қурол толиб" деб қўйган эди. Шу гап сабаб бўлиб, гранатани ўқитувчисига олиб бериб кўрсатди. Унгача бир неча толиблар ҳам "сотаман", деб кўрсатган эди. Ўқитувчи бу ҳолат юзасидан зудлик билан

тегишли жойга хабар бериш ўрнига, 20 минг сўмга келишиб, гранатани сотиб олди. Чўнтагига яшираётди:

– Пулини кейин олсан, –

деди.

Толиб жиноят содир этиб қўйганини ҳис қилиб, орадан бир неча кун ўтган, тегишли жойга хабар қилди. Ўқитувчи Расулжон Ражапбоев турли баҳоналар билан ўзини оқламоқчи бўлди. Гўёки, у бу ҳақда тегишли жойга хабар қилмоқчи бўлган-у, хаёлидан кўтарилиб қолган. Ахир у "хаёлидан кўтарилиб қоладиган" бола ёшда эмас-ку!

Айбдор ўқитувчига нисбатан жиноят ишлари бўйича Фарғона шаҳар суди ўз ҳукмини ўқиди...

О.ҚҮЛДОШЕВ,
Фарғона шаҳар прокурори ёрдамчиси.

МИЛЛИЙ ГУРУР
РУХНИ ЮКСАЛТИРАДИ

Республика Президент Хотира ва қадрлаш куни маросимида ижодкор ёшларимиз, зиёлилар билан суҳбатлашган чоғида миллий гурурни шакллантириш масаласини ўртага ташлади. Бунда гоё чуккур маъно, теран фалсафа бор. Чиндан ҳам миллий гурур ҳақида баланд овозда, тўла ҳуқуқ билан гапиришнинг роса хонаси келиб турибди. Нега?

Одатда биз террорнинг, ёвузликнинг миллати, дини бўлмайди, деган гапни кўп ишлатамиз.

Чиндан ҳам тўғри гап бу. Имон-иродасиз кишиларни террор ва ёвузлик сари ундаётган гоё (агар уни чиндан ҳам шундай, аташ мумкин бўлса) мамлакату давлатни, халку миллатни инкор этади. Наники халқ, наники миллат, у туриб-ўстирган онани,

отани, тан олмаслики тарғиб этади. Хайҳот! Бу не қабохат? Ахир, манкуртликнинг аини ўзи эмасми бу? Худди шундай? Ҳўш, бундай бетавфиқ ва қаттол гоёга, мафкурага нима нисни қарши қўйиш керак? Албатта миллату давлатни мустахкамлаш ва унинг шон-шухратини оширишни, халқимизнинг, миллатимизнинг иззат-обрўсини юксалтиришни, лўнда қилиб айтганда Миллий гурурни, миллий орият, номус, шаън, деган муқаддас ва муътабар тўшунчаларни. Ватан, она, ота муқаддас ва азизлигини. Меҳр-оқибат, саховат ва муруват сингари бебаҳо қадриятларимизни.

Булар ҳақида сўзсиз ҳам кўп гапирилади-ку, дерсиз. Йўқ. Бу фикрга унчалик қўшилиб бўлмайди. Биз яқин-яқингача миллий гурур нағдана турсин, "миллат" деган сўзни ишлатишга қўриқиб келганмиз. Чунки "миллатчи" тамғаси билан отиб ташланган аждодларимиз қисматини яхши биламиз. Таассуфки, мустақилликнинг ўн тўртинчи йилга қараб бораётган бир пайтда ҳам бу гаплари баралла айтишга истиҳол қиланмиз. Нотаҳон бир даврда "Ўзбекистон Осие-нинг энг етакчи, энг зўр миллати, чунки дунёга Амир Темур, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий, Мирзо Бобур, Аҳмад Фарғоний, Ал Хоразмий сингари буюқ даҳоларни берган", деб кўринг-чи, тевагани-ғизда "Хай-хай, нима дейсан, уялмайсанми", деб қўйиладиган кўпайиб кетади. Бадбин кимсалар бунини дарров сийсийлаштиришди. Миллатчилик, шовинизм, ирқчилик сингари ёрликларни ёпиштириб ташлашлари ҳам мумкин.

Холбуки, сиз ҳеч кимни на ирқий, на миллий жиҳатдан камситаятгани-ғиз, миллатлараро адоват уругини сочаётгани-ғиз йўқ. Сиз ўз миллий гурурингизни ифода этмакдасиз. Сиз ўз миллатингиз шон шавкатини, дунёдаги ўрнини баланд кўтармакдасиз. Худди шу фикрни бошқа ҳар қандай миллат вақили ҳам айтишга, ўз сўзини ўз нуктаи назардан далиллашга ҳақли.

(Давоми. Боши ўтган сонда).

Ахир Руслар космосни биринчи бўлиб забт этгани билан, америкалик ойга қўнгани билан, хитойлик аҳоли сони жиҳатидан рекорд ўрнатгани билан мақтанса бунга ҳеч ким ажабланмайди-ку. Бу — бор ҳақиқат. Қолаверса, дунёдаги ҳар бир каттаю кичик миллатнинг гурурансиз, мақтанса арзийдиган жиҳати топилади. Айтилик, 50-60 градус совуқ шимол қаратонларини энгиб яшаётган чукчи ўз миллатининг матонати ва чидими хусусида баралла гапирса, битта шарҳнинг битта маҳалласига жо бўлган Ватикан фу-

си эмас, том маънодаги эгаси деб, шу миллатнинг оддий аъзоси эмас, чинакам пешвоси, дея ҳис этади. Аини пайтда ўзини шу давлат ва шу халку миллат тақдирини учун жавобгар, ҳам деб билади. Ўз Ватанининг осойишта ва яратувчилик турмушига зарарли гоёлар киришига йўл қўймайди.

ҚАЛБИНИНГ
ҚУЛНИ... ҚУТҚАР

Баъзи ёшларнинг, қолаверса, ёши бир жойга бориб қолган айрим одамларнинг миллий маънавиятимизга, диний қадриятларимизга тамо-

мон салтанати" китобида кўрсатиб берганидек бу ҳавфли ва вайронкорлик кўча бас келиш низоҳатда огир бўлади...

Хайриятки, бугун биз тамомен бошқа дунёда, бошқача шароитларда яшамокдамиз. Мустақил ва эркин мамлакат аҳлининг эркин фикрлаш ҳуқуқи Конституция билан мустахкамланган, қонунларда ифодаланган. Бу қонунларнинг мукаммал ишлаб кетиши эса ўзимизга боғлиқ. Ижтимоий, сиёсий, ҳуқуқий жиҳатдан фаол бўлишимиз лозим.

Ижтимоий-сиёсий фаоллик, дегани эса биринчи галда эркин ва мустақил фикрлаш демакдир. Ислохотларга бажонидил бош қўйиш, камчиликларни дадиллик билан кўрсатиш ва уларни тугатишга қўмаклашиш, бир сўз билан айтганда шу Ватан, шу эл тақдирини учун жон кўйдириш ана шу фаолликнинг асосий шартларидандир. Эркин, оғли,

фаол инсон кутқулгага ўчмайди, ёт, зарарли гоёлар таъсирига берилмайди. Мамлакатни шаънига қаратилган тўхматларга муносиб жавоб қайтара олади.

Яқинда телевизор орқали "Ахборот" кўрсатуви ижодкорларининг "Ўзод-шўъба" радиоси Тошкент шўъбаси муҳбирлари билан бир масалада олиб борган мунозарасини кўрдик. Инсоний ахлоқ-одоб, касб этикаси доирасида, қонунга асосланиб билдирилган гоё чуккур, далилли бу фикрлар таҳсинга сазовор. Ўз ишинг, касбинг, қолаверса она юртинг шаъни учун жон кўйдириш намунаси бу! Ватанпарварлик ва фидойилик, қолаверса эркинлик дегани баландпарвоз хайқириқлардан эмас, мана шундай оддий, лекин теран мазмули чиқишлардан ташкил топади.

Дарвоқе, эркинлик му-теликнинг асоси ўлароқ бўйруқ ёки босим орқали ҳосил қилинадиган руҳий ҳолат эмас. У — инсоннинг ички эҳтиёжидан, сирасини айтганда, аспитидан, ҳаётининг мазмунидан, номаи аъмолидан келиб чиқадиган табиий заруратдир. У ҳеч бир замонда қўшқўлаб тутқизилдиган тўхфа ёки мажбурлаб ўқлаб қўйиладиган вазифа ҳам эмас. У — нури ва юксак, муқаддас ва олий неъматдир. Унга интилишди, уни эгаллашга, қўлга кириштириш учун умрни бағишлайдилар. Қурбон бўладилар. "Кишан кийма, бўйин эгма, ки сен ҳам ҳур тутилгон-сен" сингари ўғли сатрлар муаллифи ана шундай буюқ қурбонлардан эди.

Мушоҳадларимиз якунида дунё майдонига гоёлар муҳорабаси, инсон онги учун кураш тинимсиз давом этаётганини яна бир қарра тақорлашнинг истардик. "Авесто"да ёзилгани сингари, эзгулик ва қабохат ўртасидаги бу жанг абадийдир. Бу жангда эркин инсонгина ғалаба қозона олади.

Улуғ америка адаби-Эрнст Хемингуэй "Инсон енгилмайди", деб ёзган эди. Ҳақ гап. Эркин, оғли, фаол, қурашчан инсон ҳеч қачон енгилмайди.

ҲАБИБ ТЕМИРОВ

“ТУШУМ”НИНГ
ИЗТИРОБИ

Сездим, суҳбатдошим иккиланиб турибди дардимни айтсамикан ёки йўқ, деб. Ахирги “Бриллиди”

—Исминми ёзмасангиз... Манзилимни ҳам... Туманда бош иқтисодчиман. Эрта-индин пенсияга чиқаман. Яна газетада чиқиб, оворан сарсон бўлиб қолмайин...

Бир куни кечкурун

“Химия”нинг хисобчиси “тушум” олиб келди. Эртасига ширкат хўжаллигига бугундай майсасининг аҳолини қўнган бордим. Туман ҳокимлигидан “уполномочен” қилиб юборишди. Нариги томон Афғонистон. Афғон шамоли кутурарди. Далага бордим. Фалла яхши ўсган. Ижарачи, икки ишчи майса ичида туришибди. Улар бугундони ора-лаб, мен томон келишди. Қўзим тушди. Фалланинг орасида 10-12 халта се-

Улар меннинг се-

юришимни ис-

ҳам кўрмаганга

ми, нега? Кечаги “тушум” ёдимга келди. Яна ўйладим.

Уларнинг томорқисидаги помидор, тарвуз, қовун, бод-ринг...Қаердан ўғит олади? Дўқонда сотилаётган бўлма-са...

Индамасам, уларга яхши, мендан ҳам ҳеч нарса кетмайди...

Ҳамсуҳбатим оғир ўйга толди. “Ичинди” қўйналяпти.

—Сизга яхши томони ўша “тушум”ми?—оҳиста сўрадим.

—Ҳа-а...—у чуккур нафас олди ва давом этди. —Келгузи йили “пенсия”га чиқсам, бу азобдан қутуламан. Яшир-майман, ўша “тушум”нинг бир чимдимни менга ҳам қол-ди. Бундан “катта”га ҳам бермасам, иложи йўқ. Сал жи-ромлик қилсам, ишдан кетишим аниқ. Оламан...Бераман...

Шу олди-берди мени қўйнаб юборди...Виждоним қўйна-лади, виждоним...

У ерга тикилади. Сўзлари бўғиздан титраб чиқади:

—Ишсиз қолишдан қўриқиб яшадим... Диплом билан ҳам ишсиз юрганлар қанча? Яшаш оғир. Рўзгор, болалар, тўй-маросимлар... “Тоza” ишласанг, ёмон кўришди. Кўнглимда доимий қўрқув... “Фалончи қўлга тушибди,”

деса, товонимгача музлаб кетаман... Тезроқ бир йил ўтса эди... Ишдан кетган, тинч, хотиржам яшайман, деган умидим бор. “Тушум” олиб, “тушум” узатиш жонимга тегиб кетди.

Бу суҳбат апрел ойида бўлганди. Ҳеч ёдимдан кўта-рилмади. Унинг қўйналаётгани рост эди. Мендан ўн ёшлар улуг бу одамга маслаҳат беролмадим. Ўйладим, шундай азобланаётганлар ораимизда кўпмикан ёки қамми? “Ту-шум” олиб, “тушум” бериб юрганларнинг қанча-қанчаси иллат ичида сўзиб юраркан, тавбага келмай, “тўлқин”да гарқ бўлиб кетганлар ҳам йўқ эмасдир.

Яна бир нарса ҳаёлимдан ўтди. Уларнинг кўплари “пен-сия”га чиқиб, масжидга йўл олишди. Гуноҳлари учун тавба қилишди. Ёшларга ақл бўлишди. Бу яхшими, ёмон-ми? Билмадим. Аммо...у “тушум”ни олиб, кимнингдир ҳақини еган. Лекин... суҳбатдошим ҳаққа ўхшайди. Селит-расиз ўша дехқонларнинг ҳовлисидаги экинлар ҳароб бўларди. У “тоza” ишлайман, деса, ҳаётда чеккаланиб қоларди балки. Ахир ораимизда “тоza” нон ейман, деб чанг қўчада хор бўлиб юрганлар ҳам борлигидан кўз юмо-лаймиз-ку...

Менгнор ОЛЛОМУРОВОД,
“Қишлоқ ҳаёти” муҳбири.

ОБ ҲАВО ҚАНДАЙ
БЎЛАДИ?

Республика гидроме-теорология марказидан хабар беришларича, 21-24 май кунлари юрти-мизда ҳаво ўзгарувчан бўлади. 21, 23-24 май кунлари республика-мизнинг баъзи туманла-рида қиска мудаттали ёмғир ёғади. 22 майда эса айрим туманларда

дўл ёғиши мумкин. Ша-рқдан 7-12 м/с тезлик-да эсиб турган шамол-нинг тезлиги тоғли ҳудудларда 17-22 м/с гача етиши кутилмоқди. Шу кунлари ҳарорат ке-часи 12-17, кундузи 20-25, 29-34 даража иссиқ бўлиши боража қили-наётир.

Ўзининг манфур қилмишлари билан қирқ нафар бегуноҳ кишининг умрига зомин бўлган Чикатилони бугун кўпчилик фақат нафрат билан эслайди. Россия суди бу ваҳший қотилни ўлим жазосига ҳукм қилганида япон олимлари маҳкумнинг миасини 20 миллион долларга сотишни сўрашган экан. Лекин мамлакат қонунлари бунга изн бермаганили учун Чикатилонинг миаси ҳам танаси билан бирга аллақерда чириб кетди.

Балки япон олимлари бу қаттолнинг миаси устида тадқиқотлар ўтказганида инсон руҳиятидаги ёвузлик қандай ва нимадан пайдо бўлишини аниқлашармиди?

Шунда балки биз сўз юритмоқчи бўлган қаттол қимсалар - ака-ука Файзиддин ва Сулаймонлар ва уларга ўхшаганлар руҳиятида ўзгаларга нисбатан нафрат, фақат қабих ишларга мойиллик, ваҳшийликнинг сабаблари нимада эканлигидан бохабар бўлармидик...

Тўғри, руҳунослар бола руҳиятининг шаклланишига турли омилларни сабаб қилиб кўрсатишади - оиладаги муҳит, мактаб, бола билан мулоқотда бўлган кишилар, унинг сихат-саломатлиги ва жамият. Файзиддин ва Сулаймондаги ёвузлик, шафқатсизлик, бизнингча, кўпроқ оила муҳити ҳамда тарбиянинг ҳосиласи бўлса, ажабмас.

Ака-укалар ондан жуда эрта етим қилишди. Ота эса улар тарбиясига жиддий эътибор бермади. Чунки ота уйда камдан-кам бўлар, одамларнинг молини бо-ки кун кўрарди.

Илк бор Файзиддин кўнж-қўшларнинг товуғини ўғирлаб келганида ота бунга эътиборсизлик билан қаради. Болаларни тергамади. Қолаверса, оилада ночорлик ҳукм сурарди. Рўзғордаги доимий етишмовчилик, ўзларига тўқ оилаларнинг турмуш тарзи-га ҳасад болаларни яхшиликка эмас, ёмонликка ундади. Агар қатталар уларга камбағалликдан қутулишининг бош йўли меҳнат, ҳавас билан яшаш эканлигини ўргатишганида, бу ёш ака-ука-нинг тақдирини ўзгача кенармиди? Хуллас, нима бўлганда ҳам, маънан қашшоқлик, худбинлик, назоратнинг йўқлиги уларни жиноятга бошлади.

Болалар мактабда ҳам ёлчи-тиб ўқишмади. Файзиддин илк бор 17 ёшида жиний жазога тортилди. Ўғирлик туфайли Чир-чик шаҳар суди томонидан унга нисбатан икки йиллик ахлоқ тузатиш жазоси тайинланди. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 72-моддасига асосан тайинланган жазо шартлига алмаштирилиб, икки йил синов муддатига айлантилди.

Кўр кўзининг очилиши қийин бўлганидек, Файзиддин қилмишидан хулоса чиқара олмади. Аксинча янада каттароқ жиноятларга қўл ур бошлади.

У роппа-роса 18 ёшга тўлган, катта ҳаёт оstonасида турган, мўрт ва ёш нихол эди. Бундайларни ҳаёт шамоли истаган томонга эгиши, синдириши мукаррар. Қолаверса, инсон ўз қисматини ўзи ёзади, дейдилар.

Файзиддиннинг ҳам олдиди икки йўл - бири жарликка элтувчи, иккинчиси саодатга етказувчи йўл турар эди. Афсуски, йигит ҳеч иккиланмасдан биринчи йўлни танлади ва ўзининг қора қисматини "ёзди". Яна бир жиҳати, унинг тақдирига атрофидигилар бефарқ қарашди, на

қондош-қариндош, на аҳли маҳалла, қишлоқ қайнонилари ва жамоат ташкилотлари йигитга йўл-йўриқ кўрсатишга журъат ҳам, вақт ҳам топа олмадилар.

Ўн саккиз ёшида (1998 йили) Файзиддин иккинчи бор жиноятга қўл уриб, бу сафар Бўстонлик туман судининг ҳукмига асосан Ўзбекистон Республикаси ЖҚнинг 104-моддаси 3-қисми билан ўн йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Амнистия тўғрисидаги Фармони асосан 2001 йил 15 октябр кўни жазони ўташдан озод қилинди.

Маълумки, кейинги йилларда мамлакатимизда жазоларнинг либераллаштирилишига қаратилган ва инсонпарварлик тамойилларига асосланган бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. Шунингдек, ҳар йили Президент томонидан Амнистия тўғрисидаги Фармон эълон қилина-япти. Жазони ўташ чоғида бе-

лоҳдан гуноҳларини авф этишни сўраб бориши ўргатилади. Аммо тубанлик сари шўнган бу кимсаларнинг ҳалол билан ҳаромнинг, муқаддас жой билан ишловатхонанинг фарқи боришга

Одатдагидек, Файзиддин Сакеннинг кўкрак қисмига мушт тушириб, ўзи билан олиб юрган пичокни унинг томоғига тираб турганида укаси Сулаймон зўравонлик билан жабрланувчининг кийимларини ечиб олади. Сакен қандай қилиб бўлмасин, ўз ҳаётини сақлаб қолиш мақсадида қочмоқчи бўлганида Файзиддин уни оёғи билан чалиб йиқитиб, ўта шафқатсизларча елкасига ва танасининг бошқа қисмларига кетма-кет пичоқ санчади. Сўнг эса...

ақллари оғирлик қилар, уларнинг кўзини нафс балоси кўр қилиб, руҳларини шайтон забт этган эди.

Жиноий гуруҳ тумандаги "Хондайлиқ" ва "Қорасоқол авлиё" масжидларига Яратгандан нажот истаб эмас, аҳли муслим ибод-

жароҳатлар туфайли Ф. Гребеньков, кейинчалик кўрсатилган тиббий ёрдамга қарамастан, вафот этди.

Оддийгина гугурти йўқлиги учун бир бегуноҳ инсонни ўлимга маҳкум қилишни қандай тушуниш мумкин? Аслида-ку, гугурт бир баҳона. Инсон қонига ташна ваҳшийлар учун ўша дамда тирикликнинг сариқ чақалик қиммати йўқ эди.

Орадан ўн беш дақиқа ўтгач, қотиллар учинчи жиноятни амалга оширадидилар. Ака-ука Алимовлар йўлда 14-15 ёшлар чамасидаги бир ишша вино қўтариб кетаётган ўспиринга дуч келишади. Винони кўрган, уларнинг кўзи ўйнаб кетади. Шартта боланинг - Денис Шелуджонинг йўлини тўсиб, уни уриб, сўкиб, қўлидан винони тортиб оладилар. Бу ҳам етмагандек, уни ечинтиришиб, кийимларини ҳам олиб кетишади.

Ўша кўни бутун борлик тун қарғига чўкканлиги учун ака-ука "қонли юришлари"ни шу билан

кет пичоқ санчади. Сўнг эса... ярадор ҳолда инграб ётган йигитчанинг юзини юқорига қаратиб, бўйиндан қўйни бўғизлагандек, сўйиб ташлайди! Натижада С. Жумакулов воқеа жойида вафот этади. Ака-укалар эса жуфтани ростлайдилар.

Дарвоқе, Сакен ота-онасининг ёлғиз ўғли эди. Бор-йўғи 18 ёшни қаршилаганди, холос. Мана шундай гул умрининг "янчилгани" оқибатида унинг яқинлари қанчалар зор қакшаб қолганини тасаввур қилиш қийинмас.

Орадан йигирма кун вақт ўтади. Ака-укалар қилган жиноятлари ошкор бўлишидан ваҳимага тушиб қолишган, вақтинча бўлса-да, яшириниб юришни маъқул кўргандилар. Аммо ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ҳодимларининг сая-ҳаракатлари, ишга масъулият билан ёндашувлари натижасида Файзиддин ва Сулаймон Алимовлар Бўстонликда бир аёлининг уйда қўлга олинди.

Суд ҳам бўлиб ўтди. Қотиллар тегишли жазосини олдилар. Ф.Алимовга қонун доирасида энг оғир жазо тайинланди. С. Алимов эса 18 йил 6 ой муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

Албатта, жиноят қилган ҳар қандай кас қачон бўлмасин, жазо олиши тайин. Лекин шу ўринда масаланинг бошқа жиҳатига эътиборингизни қаратсак.

Биз оғоҳлик, сергаклик ҳақида кўп гапирамиз. Матбуот, телевидение, радио бу хусусда ҳар кўни бонг уради. Худди шундай ака-ука Алимовлар яшаган қишлоқда ҳам маҳалла аҳли бор, оқсоқол бор, маҳалла посбони бор. Бир эмас, иккалов ҳам ички ишлар идоралари назоратда турса, нахот уларга нисбатан хушёр бўлинмади? Балки шундай қилинганда бу бегуноҳ инсонларнинг ҳаёти, саломатлиги сақланиб қолармиди...

Қолаверса, Бўстонлик туман ИИБ томонидан муқаддам судланиб чиққанлар устидан лозим даражада назорат ўрнатилмаганлиги, уларнинг турмуш тарзи етарлича ўрганилмаганлиги, тарбиявий ишлар олиб борилмаганлиги оқибатида ҳам юқоридagi жиноятларнинг содир этилишига йўл қўйилган. Чунки судланувчи С.Алимовнинг 2002 йил ёзида ўғирлик жиноятини содир қилганлиги учун Бўстонлик туман суди томонидан ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм қилинган бўлса-да, туман ИИБ ҳодимларининг масъулиятсизлик билан қарашлари оқибатида ижро амалга оширилмаган. Судланган С.Алимов ишга жойлаштирилмаган ёки тайинланган жазони озод-

чеккан қотиллар уйларига бориб, хотиржам тонг оттирадилар.

Эртасига улар фуқаро Ф. Гребеньковни қасдан ўлдириб, М. Кусенбоев ҳаётига суиқасд қилиб, бир қатор ўғирлик жиноятларини содир қилишда-да, ҳозирча "қозон ёпиқлиги"дан илҳомланиб, янгидан-янги жиний режаларни тузаядилар.

Улар 23 ноябр гугурти йўқлиги учун бир бегуноҳ инсонни ўлимга маҳкум қилишни қандай тушуниш мумкин? Аслида-ку, гугурт бир баҳона. Инсон қонига ташна ваҳшийлар учун ўша дамда тирикликнинг сариқ чақалик қиммати йўқ эди.

Оддийгина гугурти йўқлиги учун бир бегуноҳ инсонни ўлимга маҳкум қилишни қандай тушуниш мумкин? Аслида-ку, гугурт бир баҳона. Инсон қонига ташна ваҳшийлар учун ўша дамда тирикликнинг сариқ чақалик қиммати йўқ эди.

Оддийгина гугурти йўқлиги учун бир бегуноҳ инсонни ўлимга маҳкум қилишни қандай тушуниш мумкин? Аслида-ку, гугурт бир баҳона. Инсон қонига ташна ваҳшийлар учун ўша дамда тирикликнинг сариқ чақалик қиммати йўқ эди.

Оддийгина гугурти йўқлиги учун бир бегуноҳ инсонни ўлимга маҳкум қилишни қандай тушуниш мумкин? Аслида-ку, гугурт бир баҳона. Инсон қонига ташна ваҳшийлар учун ўша дамда тирикликнинг сариқ чақалик қиммати йўқ эди.

Оддийгина гугурти йўқлиги учун бир бегуноҳ инсонни ўлимга маҳкум қилишни қандай тушуниш мумкин? Аслида-ку, гугурт бир баҳона. Инсон қонига ташна ваҳшийлар учун ўша дамда тирикликнинг сариқ чақалик қиммати йўқ эди.

Оддийгина гугурти йўқлиги учун бир бегуноҳ инсонни ўлимга маҳкум қилишни қандай тушуниш мумкин? Аслида-ку, гугурт бир баҳона. Инсон қонига ташна ваҳшийлар учун ўша дамда тирикликнинг сариқ чақалик қиммати йўқ эди.

Ака-ука "Чикотило"лар

ЖИНОЯТГА ЖАЗО МУҚАРРАР

риланг бу сингари енгилликлар, албатта, ижобий самаралар берishi лозим. Лекин бундай эзгуликнинг моҳиятини жиноят қилганларнинг ҳаммаси ҳам тушуниб етавермас экан. Мана, масалан, Файзиддин Алимов қамокдан чиққанига ярим йил тўлар-тўлмас яна қинғирликни бошлайди. Энди ўз ишларига укаси Сулаймонни ҳам шерик қилади. 1984 йилда туғилган Сулаймон-да Бўстонлик ту-

мани Пурлос кўрғониди ўзининг хурмача қилиқлари, безорилиги, қўли эгрилиги билан отнинг қашқасидек танилганди. Унинг ҳам мушуги-ни ҳеч ким "пиш"ти борадилар.

демаганлиги учун кўнглига келган ишни қилиб юрди ва охири-оқибати оғирроқ жиноятга қўл урди. Сулаймон Алимов 2002 йил 28 июн кўни Бўстонлик туман суди томонидан айбдор топилиб, икки йил ахлоқ тузатиш ишларига судланиб, жазони ички ишлар органи белгилла берган жойда ўташи белгиланган.

Хуллас, икки марта судланиб чиққан Файзиддин Алимов бирор бир ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланишни ҳаёли-га кам келтирмай, янада "қучи-роқ жиний" фаолият олиб бориш" мақсадида уюшган жиний гуруҳ тузади ва унга ўзи раҳбарлик қилади. Ўзининг гуруҳига, яъни ҳамтововқликка укаси Сулаймон Алимов ва почаси Мурат Ихлосовларни ҳамжалб этади.

Ўғирлик молга мазохўрлик бўлиб қолган бу гуруҳ Бўстонлик туманидаги фуқароларнинг дала ҳовилларини аёвсиз талон-тарож қила бошлайди. Улар дала ҳовилларига паррандалардан тортиб томорқада ишлатиладиган оддий асбобларни ҳам, хуллас, қўлларига илинган нарсани ўғирлаб, пуллашарди.

Бу гуруҳ аъзолари - мусулмон фарзандлари. Мусулмон оилаларда фарзандларга маълум даражада ислом қондалари, хусусан, масжиднинг муқаддас маскан эканлиги, бу ерда инсон фақат тоат-ибодат қилиши, ол-

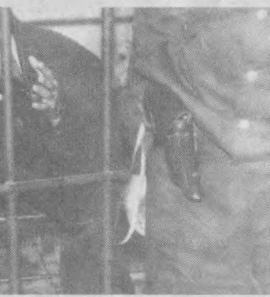
дат қиладиган жойдаги нарсаларни ўғирлаб кетиш учун бордадилар. У ердаги кўп микдорда гилам, палос ва бошқа ашёлар-ни яширинча олиб

чиқиб кетиб, номаълум кишиларга арзимаган нархда сотиб юборадилар.

Бу гофил бандаларнинг қўлидан энди ҳар қандай ёмонлик келар, ҳеч нарсадан тап тортишмас, жамият ва одамлар учун хавф ортиб боради. Ва шундай бўлди ҳам.

Бир кўни кечки пайт спиртлик ичимлик кайфидан сармаст бўлган ака-укалар Чир-чик шаҳридаги Алишер Навоий кўчасида кетаётган Мурат Кусенбоевни тўхтатишиб, ёш йўқ-бе йўқ, уни дўппослай кетишади. Бечора Мурат гуноҳи нима эканлигию, бу безорилар нима сабабдан уни уришайётганлигини тушунолмади. Мастликда ваҳшийлашиб кетган ака-укалар М. Кусенбоевнинг кўкрак ва тана қисмига бир неча бор пичоқ санчади. Кейин улар босқинчилик йўли билан қонга беланиб ётган жабрдийданинг кийимларини ечиб олиб, воқеа жойидан қочиб кетишади. Яхши одамларнинг вақтида кўрсатган ёрдами туфайли М. Кусенбоевнинг ҳаёти сақлаб қолинди, лекин у энди бир умрга ногирон эди. Ака-ука "садистлар", яъни ўзгаларни қийнаб, бундан роҳатланидиган но-бакорларнинг шунчаки "эрмаги" қасофати билан бир йигит жисман ва руҳан азоб ўтига ташланди.

Ака-укалар М. Кусенбоевнинг жонига қасд қилиб, воқеа жойидан қочиб қолишган, иккинчи марта-орадан ўн беш минут ўтар-ўтмас - йўлда кетаётган фуқаро Федор Гребеньковни тўхтатиб, ундан гугурт сўрашади. Федор гугурти йўқлигини айтиди. Шу баҳона билан уни ҳам дўппослаб кетишади. Сўнг ҳолатда бу ваҳшийларнинг қангалдан қутулишга уринаётган Федорнинг дуч келган жойига пичоқ уришади. Олинган оғир

Абдуразоқ КАРИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

Машҳур инглиз маърифатпарвар ёзувчиси Жонатан Свифтнинг “Гулливернинг саёхатлари” асарини кўпчилигимиз мароқ билан ўқиганимиз. Табиатан сайру саёхатга ўч бўлган тиниб-тинчимас Гулливербой ҳали қарасангиз, уришқоқ митти одамчалар мамлакати бўлмиш Лилипутияда асирлик азобларини бошдан кечирса, яна бир қарасангиз, Бробдингнеда оққунгил “гигантлар”нинг овуночига айланади. Бир гал эса қахрамонимиз ақлли отлар яшайдиган оролга бориб қолади. Гулливер у ерда яшовчи одам қиёфасидаги тубан махлуклар – “еху”ларни кўриб, дахшатга тушади... Асарни ўқиркансиз, буюк адиб аччиқ киноя билан тасвирлаган, ҳар қандай инсоний ҳис-туйғулардан бебаҳра, ёвуз “еху”ларнинг жирканч ҳаётидан сизнинг ҳам этингиз сесканиб кетиши тайин.

мондўстликнинг гувоҳи бўлдик. Шунинг учун тез орада бу оиладаги катта-ю кичик билан бирдай яқин бўлиб қолдик. Бизнинг “ош-овқатимиздан” Холбозор аканинг Нозима исми қизи хабар олиб турарди. Йигирма беш ёшлар атрофидаги, камгап, камсуқум Нозиманинг беш ёшли ёқимтой ўғилчиси ва эндигина атак-чечак юра бошлаган жажжи қизчаси бор экан. Бу мурғак гўдакларни оиладагиларнинг ҳаммаси яхши кўрарди. Холбозор ака ҳам кўпчанча уларни бирин-кетин елкасида опичлаб юрар, ширин сўзлар билан эркалатарди.

Сезишимча, Нозима болала-

ташлаб, бекорчиға айланибди. Уйдаги қўлига илинган нарсани бирин-кетин бозорда арзон-гаровга пуллаб, гиёҳанд модда сотиб олар экан. Бибиҳон опа не умидлар билан қизига атаб йўққан нарсалар ҳам шу тарика сотилиб кетибди. Тез орада ёш оила йўқчиликка юз тутибди. Ота-онаси, ака-укалари йигитни бу йўлдан қайтариш учун қанчалар уринмасинлар, барча харакавлари зое кетибди. Ҳатто, уни бир неча бор мажбуран тегиш-шифохонага ётқизиб доволашлар ҳам наф бермабди. Иродасиз қувё ўзини қўлга олишга куч топа олмабди.

– Нозима иккинчи фарзандига

сенга ёрдан берар...

– Бу гаплар ҳам унга қор қилмади, – дейди Нозима изтироб билан. – У келгач, уйда тез-тез пул, қимматбаҳо нарсалар йўқола бошлади. Ота-онам сиртдан ўзларини билмасликка олишса-да, аммо барчаси ўшанинг иши эканлиги ҳаммага маълум эди. Ҳар гал бирор нарсани ўмар-гач, эрим арзимаган баҳоналар билан шахарга жўнаб қолар, бир-икки кундан сўнг ҳеч нарсаси бўлмагандай яна сўппайиб кириб келарди.

Бир кун у менга, ўғлим билан шахардаги уйимизга бориб, ота-онамни кўриб келмоқчиман, деб қолди. Рози бўлдим. Сардорбекнинг энига отам яқинда олиб берган янги кийимларни кийдириб, уни чиройли ясан-тирдим. Энгил-боши унга жудаям ярашган эди. Қараб туриб, ўзимнинг ҳам завқим келди. Кўз тегмасин дея қўлига кўзмунчоқ тақиб, отасига қўшиб жўнатдим. Аммо икки-уч кунда келамиз, деган одам бир hafta ўтса ҳамки, қорасини кўрсатмасди. Кўнглимда алланечук хавотир пайдо бўлди. Бунинг устига, ўғилчамни жуда соғинганман.

Эртасигаёқ уларнинг ортидан етиб бордим... Ишонасизми, ховлига кирсам, ўзим кўнжир-чокдек ясантириб жўнатган ўғлим эски, йиртиқ иштонда ўйнаб ўтирибди! Отасидан эса дом-дарак йўқ. Кайнонамдан сўрасам, боланнинг уст-бошини кўчада болалар торттиб олган бўлса керак, дейди ерга қараб. Кейин билсам, бу ҳам унинг иши экан...

Тасаввур қилинг, ота нафсини қондириш илнжиди ўз пушти камаридан дунёга келган боласининг кийимларини ечиб олиб, бозорда пуллашдан ҳам тоймасан... Тубанликнинг бундан-да аянчлироқ, бундан-да жирканчроқ кўриниши бўлмас керак. Ҳўш, бундай кимсаларнинг Свифт “еху”ларидан нима фарқи бор?...

Аслида, дунё юзини қўрган ҳар бир гўдакнинг ҳеч нарсаси зорикмай, соғлом-баркамол воёга етиши учун биринчи навбатда ота масъулдир. Бунинг учун тинимсиз олиб-югуриши, болаларини яхши едириб-ичириб, кийинтириши, уларга мукамал тарбия бериши, энг асосийси, инсоний фазилатлари билан ўзи уларга ўрнак бўлиши керак. Энди айтинг, гиёҳандлик балосига дучор бўлиб, зиммасидаги ана шу масъулиятни буткул унутган кимсалар “ота” деган номга лойиқмикан? Халқимиз “қуш уясида қўрганини қилади”, деб бежиз айтмаган. Бундай муҳитда “тарбия топаётган” гўдаклар эртага қандай одам бўлиб етишиши мумкин?...

Шу маънода, гиёҳанд эри билан ажрашмоқ ҳаракатига тушган ёш Нозимани ҳеч бир ваз билан айблаб бўлмайди. Бечора аёл оиласини сақлаб қолиш учун қўлидан келган ҳамма ишни қилди. Аммо барча уринишлари бесамар кетди. Гиёҳандлик деб аталмиш қаттол оғу шу тарика маъсум, бегуноҳ бир қишлоқ қизининг ҳаётини остин-устун қилиб юборди. Холбозор акадек диёнатли, орийатли бир инсоннинг қаддини бўкиб қўйди.

Шуни унутмаслик керакки, жамият ҳаётини захарлаётган бундай иллатларга қарши курашиш барчамизнинг бурчимиздир. Орамизда Нозимача ўхшаш жабрдийда аёлларнинг кўпаймаслиги учун, Сардорбекларнинг тирик етимга айланмасликлари учун биз ҳам ўзимизда масъулият сезишимиз керак.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД

ТУБАНЛИК

ОГОҲЛИК

Кутилмаганда хонадон соҳибаси Бибиҳон опа бу ҳақда гап бошлаб қолди.

– Нозима қизим сиздан бир масалада маслаҳат сўрамоқчи-ю, аммо уялгидан журъат қилолмай юрибди, – деди яқиндагина оғир хасталикни бошидан кечириб, эндигина ўзини тиклаб келаётган Бибиҳон опа ўйчан қиёфада. – Шунга ўзим олдингизга чиққан эдим...

– Нима гап, опагон? – дея сўрадик ҳайрон бўлиб.

– Эй, нимасини айтая? Бечора қизимнинг турмуши яхши эмас... Шунга эри билан расман ажрашмоқчи эди. Бизлар оддий қишлоқ одамимиз. Қонун-қондани яхши билмаймиз... Сиз бунинг учун нима қилиш кераклигини тушунтириб берсангиз.

Опаннинг айтишича, бундан бир неча йил аввал қизларни шахарлик бир йигитга турмушга беришган экан. Қувё бўлишнинг отаси оромгоҳга келиб-кетиб юрганида Холбозор ака билан танишиб, анча қалин бўлиб қолганлиги боис, қизини келинликка сўраганида унга йўқ дейишолмаган экан.

Тез орада тўй ҳам бўлиб ўтибди. Дастлаб уларнинг ҳаёти бир маромда кетаётган экан. Тўнчак неваралари туғилганида қувончлари ичига сиғмаган экан. Бироқ кутилмаганда қувё йигит гиёҳандликка берилибди. Оқибатда туппа-тузук ишнини ҳам

ри билан анчадан бери отасиникида яшарди. Эридан эса дарак йўқ. Ёш аёлнинг оилавий ҳаётида қандайдир қўнғилсизлик юз берганини пайқаш қийин эмасди...

Гиёҳандлик ҳақида гап кетганда, ўзим шохиди бўлган бир воқеа ёдимга тушади. Февралнинг илик кунларида жанубий туманлардан биридаги тоғлар бағрида жойлашган хушманзара оромгоҳда дам олган эдик. У ердан чиқадиган шифобахш бўлоқ сувининг доврғуи бутун республикамизда машҳур бўлганлиги боис доим одамлар билан гавжум бўларкан. Оромгоҳ баҳор ва ёз фаслларида мавсумий тарзда фаоллайтиб кўрсатаркан. Шу боис қишда у ерда яшаш анча ноқулайлиқлар туғдирарди. Умид билан анча йўл босиб келганмиз, нима қилишни билмай ўйланиб қолдик. Шу пайт бу ерда ишлайдиган Холбозор ака (бизга мулоқозларга бориб, ишларни ўзгартирдик) исми эллик ёшлардан ошган, қорамгазидан келган, чехрасидан самимият уфуриб турган киши қўярдик қўймай бизни уйига бошлади.

– Мехмон – атойи худо, – деди у киши иккиланиб турганимизни кўриб. – Уйимизнинг тўри сизники. Қолаверса, бу ердан унчалик узоқ ҳам эмас. Ҳеч бир жихолатсиз яшаб, оромгоҳга келиб-кетаверасиз. Ош-овқатингизни ҳам уйдагилар вақтида тайёрлаб беришади. Бўғидан кўнглингиз тўқ бўлсин.

Дарҳақиқат, биз у кишининг хонадониди тоғликларга хос бўлган содда самимийлик, меҳ-

Албатта, романдаги бир-биридан ғаройиб, ақл бовар қилмас воқеалар Свифтнинг беқиёс фантазияси маҳсули, бадий тўқималар эканлиги сир эмас. Аммо ана шу “тўқималар” шунчаки эрмак учун ёзилмаганлиги, уларнинг қатига адибнинг оғрикли ўйлари, фикр-мушоҳадлари сингдирилганлигидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Эҳтимол ўша вақтларда Свифт инсон табиатидаги энг тубан ҳиссиётлар, ярамас одатларни ўзича “еху” қиёфасида тасаввур этгандир. Бироқ бугунги кунга келиб, ёзувчининг ҳаёлотига ҳақиқатга айланмоқда, десак муболаға бўлмас. Тараққиёт шитоб билан кечаётган ҳозирги жамиятда “еху”лар қавми” пайдо бўла бошлаганидан кўз юмиб бўлмайди.

Тўғри, бу “қавм” вакиллари романдаги сингари ярим яланғоч, ирқит қиёфада умумий кўраларда яшаб, ўлакча билан қорин тўйдиришмайди. Аммо бедаво иллат домига тушиб, инсоний қиёфаларини бой бераётган, ўзларининг тубан эҳтиёжларини қондириш илнжиди ҳар қандай жирканч ишлардан ҳам тап тортмайдиган ана шу тоифадаги кимсаларни бундан бошқача таърифлаб ҳам бўлмайди...

Бу ўринда биз гиёҳандларни назарда тутганимиз ҳеч қимми ажаблантирмас керак, деб ўйлайман. Зотан, бугун уларнинг айби билан содир этилаётган турли-туман жиноятлар, ахлоқсизликлар, майиб-мажрўш гўдаклар дунёга келаётганлиги, қанчадан-қанча оила-ларнинг бузилиб кетаётганлиги ва оқибатда бегуноҳ болаларнинг тирик етим бўлиб қолишаётганлиги жамиятнинг энг оғрикли муаммоларига айланганлигидан кўз юмиб бўлмайди. Уларни доволаш учун (афсуски, бундай хайрли тадбирлар аксарият ҳолларда айтирли натижалар бермапти) давлат хазинасидан катта-катта маблағ сарфланаётганлигини айтмайсизми? Энг дахшатлиси, бугун дунёда инсониятнинг таҳликага солиб қўйган СПИД хасталигининг тобора авж олишига энг аввало, гиёҳандлар сабаб бўлишапти. Мана шу далилнинг ўшаёқ бу иллатнинг нечоғли дахилатли тус олганлигини кўрсатиб турибди.

Ғалваларга ким сабабчи?

Бундан бир неча муддат илгари АҚШ ва жаҳон оммавий ахборот воситаларида Ироқдаги Абу Грейб қамоқхоналарида америкалик ҳарбийлар томонидан ироқлик асирларнинг таҳрирланаётганлиги ҳақида шов-шувли хабарлар тарқатилган эди.

Табиийки, бу нарса АҚШ ҳукуматининг Ироқдаги ҳарбий амалиётларига қарши давлатлар ва ташкилотлар учун айни-муддао бўлди. Хаттоки, АҚШнинг ўзида ҳам бундай беаънигарчиликларга қарши но-разилик кўрсатишлари ҳам бўлиб ўтди. Оқ уй раҳбари Жорж Буш эса Пентагондан норози эканлигини очикчага баён этди. Чунки у бундай беаъни ишлардан вақтида хабардор қилинмаган эди.

Шунингдек, Жорж Буш араб телеканаллари орқали чиқиш қилиб, Ироқ халқига мурожаат этар экан, қамоқхоналарда ҳарбийлар томонидан содир этилган ўзбошимчиликлардан ҳайратда эканлиги ва жавобгарларни жиноий жазо кутаяётганлигини ҳам айтиб ўтди. Лекин Оқ уй ва Пентагон раҳбарлари қанчалик ўзларини оқламайсиналар, Ироқда паноҳ топган террорчи гуруҳлар ва маҳаллий жангариларнинг коалицион кучларга бўлган муносабатлари янада салбийроқ тус олди. Воқеалар ривожига жараёнида террорчиларнинг интернет-сайтларида тарқатилган видеоларча бутун дунёни ларзага солди. Унда ўзларини "Ал-Қоида" жангарилари дея таърифлаган никобли шахсларнинг асир олинган америкалик 26 ёшли бизнесмен Ник Бергнинг ваҳшийларча ўлдириши манзараси намойиш этилди. Жангарилар бу ҳаракатларини америкалик ҳарбийларнинг Абу Грейб қамоқхонасида

амалга оширган ишларига жавоб, дея таъкидлашди.

Жангарилар қурбони бўлган бизнесменнинг отаси Майкл Бергнинг фикрича, ўглининг ўлимида америкалик ҳарбийларнинг ҳам айби бор. Ник 31 март кuni Ироқни тарк этмоқчи бўлган. Лекин у Ироқ полицияси томонидан номаълум сабабларга кўра қўлга олиниб, АҚШ ҳарбийларига топширилган. Аммо унинг қандай қилиб ҳарбийлар ихтиёридан жангарилар қўлига асирга тушиб қолганлиги ҳозирча номаълум.

Ироқлик асирларга нисбатан қўлланган таҳқирлашлар юзасидан олти нафар америкалик аскар ҳарбий трибунал олдида жавоб берадиган бўлди. Абу Грейб қамоқхонасида хизмат қилган аскар Линди Инглэнд асирларни қўрлаш жазо муассасаси бошликларининг буйруғига асосан амалга оширилганини таъкидлаган. Бундан ташқари, АҚШдаги "New Yorker" журналида мухбир Сеймур М.Хершанинг бу ҳақда мақола-си чоп этилди. Мақолада тутқунларни сўроқ қилишда Женева конвенциясига зид ҳолда уларга нис-

ШАРХ

батан зўравонлик қилиш бора-сида мудофаа вазирлигининг махсус дастури ишлаб чиқилгани ҳам келтириб ўтилди.

Марказий

Разведка Бошқармаси (МРБ) журналист Сеймур М.Хершанинг мақоласи асосланмаган маълумотларга таянган ҳолда ёзилганини таъкидламоқда. МРБ махсус вакили Билл Харлоу журналистларга интервью бериб, МРБ ва Пентагонда бу каби асирларни жисмоний азобларга дучор қилишни қўловчи ҳеч қандай дастур бўлмаганлигини айтиб ўтди. Унинг сўзига кўра, бўлиб ўтган воқеалар баъзи бир ҳарбийларнинг ўзбошимчилигидан бошқа нарса эмас.

Ш.САНАЕВ

ТАФСИЛОТ

Ўтган ҳафтада Ҳиндистонда яқунланган парламент сайловлари натижалари кузатувчилар учун қутилмаган воқеа бўлди. Чунки, унда ҳукмрон Миллий Демократик Альянсини мағлубиятга учради. Шунинг таъкидлаб ўтиш керакки, МДА асосини бош вазир Атал Бхари Важапаи раҳбарлигидаги Бхартия Жаната партияси ташкил қилар эди.

Ҳиндистонда нима гап?

Мана энди, орадан саккиз йил ўтиб, Ҳиндистон Миллий Конгресс партияси яна бош вазир қароргоҳини эгаллайдиган бўлди. Бу партия қўлга киритган муваффақияти ҳақида таҳлилчилар бир неча сабабларни келтиришмоқда. Маълумки, умумий сайловлар шу йилнинг октябр ойида бўлиши керак эди. Аммо, ўз кунига ишонган А.Б. Важапаи сайловларини муддатидан олти ой аввал ўтказишга қарор қилди. Бу эса, кўриниб турганидек, унга "қимматга тушди". Ҳиндистоннинг собиқ бош вазир Ражив Гандининг беваеси Сони Ганди раҳбарлик қиладиган Миллий Конгресс ўтган галги сайловлардан етарлича хулоса чиқариб, бу галги сайловларга янги стратегия билан киришга қарор қилди.

Яна бир сабаб Ҳиндистон Миллий Конгрессини аввалги ҳукумат тузиш борасидаги сиёсатидан воз кечди. Илгарилири бу партия ўзи мустакил ҳукумат тузиш сиёсатини олиб бorgan бўлса, эндиликда маҳаллий партиялар билан коалицияси ҳукуматни ташкил этишга қарор қилди. Мана шу омил ҳам сайловчилар руҳиятига катта таъсир кўрсатди.

Сайловларда жами сайловчиларнинг 56 фоизи катнашди. Иқтисодий ислохотлардан катта наф қилган урта синф вакиллари сайловларда фаол катнашмадилар. Аксинча, ишчи ва деҳқонлар сайловларнинг ҳаракатлантуруви кунга айландилар. Мана шу ҳолат Атал Бхари Важапаи бошчилигидаги Миллий Демократик Альянсга катта зарба бўлган. Ҳукумат ташқи самараларга махлиб бўлмай, од-

дий одамлар қандай ҳаёт кечираётгани билан ҳам қизиқиши лозим экан. Айрим кузатувчилар, Бхартия Жаната партиясининг айрим раҳбарлари Гужарат штатидаги оммавий қирғинларга бармоқ орасидан қараганликларини ҳам таъкидлашмоқда.

Бўлиб ўтган сайловларда ғалаба қозongan Ҳиндистон Миллий Конгресс раҳбари Сони Ганди коалиция ҳукуматига бошчилиқ қилишдан воз кечди. Сешанба кuni Сони Ганди Ҳиндистон президенти Абдул Калам билан учрашди. Кузатувчиларнинг фикрича, улар янги ҳукуматни шакллантириш масалаларини муҳокама қилганлар. Кечқурун эса Сони Ганди бош вазир ким бўлишини эълон қилди. Тўғрироқ, у Ҳиндистон Миллий Конгресс бош вазирлиқка 90-йилларда Ҳиндистонда олиб борилган ислохотларнинг "отаси" деб ҳисобланаётган собиқ молия вазир партияда юқори лавозимлардан бирини эгаллаб келаётган Манмохан Сингх номзодини кўрсатилишни айтиди. Анчадан бери айнан М.Сингх номзоди Миллий Конгресс томонидан бош вазирлик лавозимига биринчи рақамли номзод сифатида кўрсатилиши борасида таҳминлар айтиб келинаётган эди. Сешанба кuni кечқурун Миллий Конгресснинг парламентдаги фракцияси йиғилиши бўлиб ўтди ва унда Сони Ганди "миллат ичига бўлиниш юзага келишининг олдини олиш" мақсадида бош вазирликдан воз кечишини ва бу вазифага Манмохан Сингх номзоди кўрсатилишини маълум қилди.

Шарофиддин ТУЛАГАНОВ

МОТАМГА АЙЛАНГАН ТҶЙ

Ироқнинг ғарбий чегарасидаги Раммади шаҳрида АҚШ ҳаво кучлари ҳарбий операцияларни олиб борди. Раммади шаҳри полицияси сўзига кўра, Сурия чегараси билан туташган бу ҳудудда ироқликлар тўла варақасини олиб бораётган бир вақтда ҳаводан ҳужум уюштирилган. Натижада 40 нафардан зиёд одам ҳалок бўлган. Уларнинг аксарияти ёш болалар ва аёллар эканлиги айтилмоқда.

Америка қўмондонлиги вакилининг баёнотида, АҚШ ҳаво кучлари тинч аҳолини эмас, балки Суриядан Ироққа ўтмоқчи бўлган жангариларни ўққа туттишган. Бундан ташқари, отишма содир бўлган ҳудудда катта миқдордаги пуллар ва Сурия фуқаролиги паспорти топилигани ҳам баён этилган. Айни дамда ушбу воқеа юзасидан қидирув ишлари олиб борилмоқда.

Америка қўмондонлиги вакилининг баёнотида, АҚШ ҳаво кучлари тинч аҳолини эмас, балки Суриядан Ироққа ўтмоқчи бўлган жангариларни ўққа туттишган. Бундан ташқари, отишма содир бўлган ҳудудда катта миқдордаги пуллар ва Сурия фуқаролиги паспорти топилигани ҳам баён этилган. Айни дамда ушбу воқеа юзасидан қидирув ишлари олиб борилмоқда.

ТИНЧ АҲОЛИ ЖАБР КЎРМОҚДА

БМТнинг Хавфсизлик Кенгаши Яқин Шарқ бора-сида янги резолюциясини ишлаб чиқди.

Унга кўра, Исроил ҳукумати Ҳазо секторидан фаластинлик тинч аҳоли турар-жойларини вайрон этишдан ўзини тийиши ва ушбу ҳудудда ҳеч қандай ҳарбий амалиётларни олиб борма-слиги лозим. Шу билан

бирга, Фаластин ҳудудида ночор аҳволга келиб қолган аҳолига инсонпарварлик қўмагини амалга ошириш режалари ишлаб чиқилди. БМТ статистикасига кўра, охириги бир ой ичида Ҳазо секторидagi 1,6 мингга яқин одам бошпанасиз қолган. БМТнинг бу янги резолюцияси фаластинлик тинч аҳоли учун айни-муддао бўлди, десак хато бўлмайди. Чунки Исроил армияси жангариларни таъқиб этиб, тинч аҳолига катта зарар етказмоқда. Охириги маълумотларда келтирилишича, БМТ янги резолюция қабул қилмасидан бир муддат илгари Исроил армияси жангариларни таъқиб қилиб, Ҳазо секторидagi тўрт қаватли уйга ракета зарбалари беришган. Оқибатда 35 фаластинлик ҳалок бўлган, улардан 10 нафари ёш болалардир.

ҚОНУНИЙ ЎЧ ОЛМОҚЧИ

Чеченистон собиқ президенти Аҳмад Қодировнинг ўғли Рамзан Қодиров отасининг қотили ким эканлигини билади. Бу ҳақда у журналистлар билан бўлган учрашувда хабар қилди.

Журналистларнинг Басаев ёки Масхадов одамлари Аҳмад Қодировга суиқасд уюштирганми, деган саволига у шундай жавоб қилди: "Масхадовнинг бунга қучи ҳам, матонати ҳам етмас эди. Басаев эса отамдан кўрар эди. Лекин бунинг ортида ким тургани менга маълум". Унинг отаси учун ўч олиш борасидаги фикри ўзгача. Яъни, Рамзан Қодиров ўзини замонавий шахс, деб билади ва қонли ўч олиш эскилик сарфити, дейди. Шунинг учун у замонавий, қонуний йўл билан ўч оли-

шини айтиб ўтди. Рамзан Қодиров ёш бўлишига қарамай, навбатдаги президентлик сайловларида ўз номзодини қўймоқчи эканлигини ҳам баён этди.

ҲАРБИЙЛАР ИРОҚНИ ТАРК ЭТИШАДИМИ?

Украина ҳарбий контингентини Ироқдан олиб чиқиш кетиш ҳаракатида. Мамлакат парламентида миллий хавфсизлик кенгаши ва мудофаа вазирлиги бу борада махсус йиғилиш ўтказди.

Йиғилишда бир қанча тақлифлар илгари сурилди. Лекин Рада уларнинг ҳеч бирини қўллаб-қувватламади.

Парламентдаги аксарият депутатлар ва президент Леонид Кучма ҳарбийларни жорий йилнинг 30 июндан сўнг олиб чиқиш кетиш кераклигини маълум қилишмоқда. Бу муддатга қадар Ироқда бошқарув ироқликларнинг ўзига топширилиши мумкин ёки БМТ Ироқ борасида янги резолюция қабул қилиши эҳтимолдан ҳоли эмас. "Агар шундай бўлса, ҳарбийларимиз тинчликпарвар мақомини олиб, у ерда яна узоқ вақт қолиши мумкин", деди президент Кучма.

НАВБАТДАГИ "ҲУЖУМ"

Литва бош прокуратураси мамлакатнинг собиқ президенти Роландас Паксас устидан жиноий иш қўзғатди. Роландас Паксас бундан бир муддат илгари ўз мансабини суиесте-мол қилиш ва давлат сирларини фож этишда айбонлиб, президентлик лавозимидан четлатилган эди. Бундан ташқари, прокуратура мамлакат парламенти – Сейм томонидан Паксасга нисбатан қўйилган тўрт айбловни ҳам кўриб чиқди. Булар жиноий гуруҳлар билан тил

бириктириш, қўл остидагиларга ёмон муносабатда бўлиш, президентлик қасмига риоя этмаслик ва конституцияни менсимаслик. Агар ушбу бандлар бўйича собиқ президент айбдор, деб топи-лса, ўч йиллик қамоқ жазоси, катта миқдордаги жарима ва давлат муассасаларида лавозимга эгалик қилиш ҳуқуқидан маҳрум бўлиши мумкин. Паксас тарафдорлари эса бу ҳолни Сеймнинг унга бўлган сайлов-ди ҳужуми, дея баҳолашмоқда.

АЙБИНИ ТАН ОЛДИ

Швейцариянинг Sky Guide авиакомпанияси Боден кўли яқинида содир бўлган авиаҳалокатни тўла-тўқис ўз зиммасига олди. 2002 йил 2 июл Россиянинг "ТУ-154" ва "DHL" компаниясининг "Бонн-754" самолётлари Боден кўли устида тўқнашиб кетиш оқибатида 71 йўловчи ҳалок бўлган эди. Ҳалок бўлганларнинг аксарияти Испанияга йўл олган россиялик мактаб болалари эди.

Бу воқеалардан сўнг қидирув ишлари олиб борилиб, Швейцариянинг Sky Guide компанияси авиадеспетчер айбдор, деб топи-лган эди. Айбдор топишмасидан илгарироқ ушбу компания "ТУ-154" уёвуёвчиларини айблаб келган эди. Шу сабаб кеча Россия Ташқи ишлар вазирлиги Sky Guide авиакомпания-сидан нома келди. Унда компания бош директори Аллен Россер ўз узини билди-риб, ҳалок бўлганлар оиласига ҳамдард-лигини яна бир бор изҳор этган.

INTERNET хабарлари асосида Шермат САНАЕВ тайёрлади.

Вниманию профессиональных управляющих компаний!

Государственный комитет Республики Узбекистан по управлению государственным имуществом и поддержке предпринимательства объявляет конкурс на право доверительного управления государственными активами в уставных фондах крупных предприятий республики.

Конкурс проводится 18 июня 2004 года. В конкурсе могут принять участие:

● профессиональные управляющие компании, имеющие лицензию на осуществление профессиональной деятельности по управлению инвестиционными активами в Республике Узбекистан;

● иностранные управляющие компании, имеющие лицензию на право осуществления доверительного управления инвестиционными активами в Республике Узбекистан.

Для участия в конкурсе заявитель должен представить заявку и запечатанный в конверте бизнес-план, а также:

Профессиональные управляющие компании, резиденты Республики Узбекистан:

● нотариально заверенные копии свидетельства о государственной регистрации и лицензии на право осуществления доверительного управления ценными бумагами;

● нотариально заверенные копии Устава и внесенных в них изменений (предоставляются однократно);

тава и внесенных в них изменений;

● сведения о размерах фактически сформированного уставного фонда и наличии собственных материальных активов;

● сведения о вложениях в ценные бумаги и уставные фонды других юридических лиц;

● копии бухгалтерских балансов за последний год и последний отчетный период у заявителя задолженности по налоговым и иным обязательным платежам в бюджетные и внебюджетные фонды, а также по заработной плате.

Иностранные управляющие компании:

● свидетельство о регистрации в стране заявителя;

● справку от международной аудиторской службы о финансовом состоянии заявителя;

● лицензию на право осуществления доверительного управления ценными бумагами;

● нотариально заверенные копии Устава и внесенных в них изменений (предоставляются однократно);

● сведения о размерах фактически сформированного уставного фонда, наличии собственных материальных активов, вложений в ценные бумаги и уставные фонды других юридических лиц;

● справку налогового органа, подтверждающую отсутствие на день подачи заявки у заявителя задолженности по налоговым и иным обязательным платежам в бюджетные и внебюджетные фонды, а также по заработной плате.

Бизнес-план должен содержать программу деятельности претендента по:

● представлению интересов государства на период доверительного управления;

● защите интересов государства как акционера, обеспечению сохранности и рационального использования имущества предприятия;

● осуществлению действий по повышению эффективности производства;

● проведению единой стратегии по улучшению финансово-хозяйственной деятельности предприятия и недопущению возникновения задолженности по обязательным платежам в бюджет, выплате заработной платы;

● совершенствованию системы корпоративного управления на предприятии;

● осуществлению мероприятий по повышению ликвидности акций;

● по привлечению инвестиций для реконструкции и технического перевооружения производства;

● созданию новых рабочих мест;

● обеспечению целевого использования дивидендов по государственной доле на реконструкцию и техническое перевооружение предприятия;

● другие обязательства и планы заявителя.

В случае представления заявок по двум или нескольким предприятиям, бизнес-планы должны быть запечатаны в отдельные конверты по каждому предприятию. Упакованные конверты с бизнес-планами скрепляются печатью заявителя.

Документы необходимо представить в Госкомимущество Республики Узбекистан по адресу 700003 г. Ташкент, ул. Узбекистанская, 55 (6 этаж, каб. №10) в срок до 14 июня 2004 года.

Контактные телефоны для справок: 139-20-73; 139-21-13.

Конкурс проводится по следующим предприятиям:

ПЕРЕЧЕНЬ

акционерных обществ, обществ с ограниченной ответственностью государственные пакеты акций, доли которых передаются в доверительное управление на конкурсной основе

№	Наименование министерств, ведомств, компаний и предприятий	Месторасположение	Размер государственной доли, передаваемой в доверительное управление, (%)
Алмалыкский горно-металлургический комбинат			
1	ООО «Чалтен»	Ташкентская область	25
АПО «Узметкомбинат»			
2	ООО «Вторчермет»	Навоинская область	51
АО «Узавтормет»			
3	АО «Узниккиламчиранил металл»	г. Ташкент	25
ГАО «Узбекэнерго»			
4	ООО «Центр подготовки персонала»	г. Ташкент	51
5	АО «Узбекэнерго таъмир»	г. Ташкент	51
Ассоциация «Узметхасават»			
6	АО «Сино»	Самаркандская область	25
ХК «Узселекхозмаш-Уолалий»			
7	АО «Компрессор»	г. Ташкент	25
8	АО «Ташкент машинрозлик корхонаси»	г. Ташкент	25
9	АО «Моторий завод»	г. Ташкент	25
Ассоциация «Маслажировой и пищевой промышленности»			
10	АО «Турон Ходжайи»	Республика Каракалпакстан	25
11	ООО «Май» (Чимбай)	Республика Каракалпакстан	25
12	АО «Бухоро сг-экстракция заводи»	Бухарская область, г. Катан	25
13	АО «Сурхонотхонкатхоноти»	Сурхандарьинская область	25
14	АО «Хуршид»	Самаркандская область	25
15	АО «Ташкент Маркази»	Хорезмская область	25
16	АО «Хоразм-шарк»	Хорезмская область	26
Госкомспорт			
17	ООО РУБ «Янгйабад»	Ташкентская область	25
Ассоциация «Узбек илгити»			
18	АО «Амулария Бош пиллахои»	Республика Каракалпакстан	25
19	ООО «Элликкава Бош пиллахои»	Республика Каракалпакстан	25
20	АО «Бухоро Инак Курти Уруги»	Бухарская область	25
21	ЗАО «Гиздуван пилла»	Бухарская область	25
22	ЗАО «Коракун пилла»	Бухарская область	25
23	АО «Бухоро илгити»	Бухарская область	25
24	ООО «Жизлах вилоти пилла»	Джиззакская область	25
25	АО «Кумуш» шелкоткацкая фабрика	Кашкардарьинская область	25
26	ООО «Шахрисабз инак курти уруги»	Кашкардарьинская область	25
27	ООО «Карши туман пилла»	Кашкардарьинская область	25
28	ООО «Яккабот туман пилла»	Кашкардарьинская область	25
29	ООО «Новбохор туман пилла»	Навоинская область	25
30	ООО «Ипакчи»	Навоинская область	25
31	АО «Чуст бош пиллахои»	Наманганская область	25
32	ООО «Уйчи туман бош пиллахои»	Наманганская область	25
33	ООО «Каттакургон пилла»	Самаркандская область	25
34	ООО «Иштихон пилла»	Самаркандская область	25
35	ООО «Каттакургон пилла ур-1-ди»	Самаркандская область	25
36	ООО «Ангор пилла»	Сурхандарьинская область	25
37	ООО «Пилла куритиш» (Жаркургон)	Сурхандарьинская область	25
38	ООО «Сирдаре пилла»	Сырдарьинская область	25
39	ООО «Куй Чирчик бош пиллахои»	Ташкентская область	25
40	ООО «Янгйул бош пиллахои»	Ташкентская область	25
41	ООО «Узбекистон пиллаги ишлов бериш»	Ферганская область	25
42	ООО «Ташлак бош пиллахои»	Ферганская область	25
43	АО «Буюк инак йули»	Ферганская область	25
44	ООО «Богот пилла»	Хорезмская область	25
45	ООО «Ховка пилла»	Хорезмская область	25
46	ООО «Ургач инак курти тухуми»	Хорезмская область	25
АК «Узбексавдо»			
47	АО «Коракалпок гушт-сут савдо»	Республика Каракалпакстан	25
48	АО «Бухоро гушт-сут савдо»	Бухарская область	25
49	АО «Жизлах гушт-сут савдо»	Джиззакская область	25
50	АО «Кашкардаре гушт-сут савдо»	Кашкардарьинская область	25
51	АО «Наманган гушт-сут савдо»	Наманганская область	25
52	АО «Самарканд гушт-сут савдо»	Самаркандская область	25
53	АО «Сирдаре гушт-сут савдо»	Сырдарьинская область	25
54	АО «Бекобод гушт-сут савдо»	Ташкентская область	25
55	АО «Ангрен гушт-сут савдо»	Ташкентская область	25
56	АО «Олмалик гушт-сут савдо»	Ташкентская область	25
57	АО «Хоразм гушт-сут савдо»	Хорезмская область	25
58	АО «Ташкент гушт-сут савдо»	г. Ташкент	25
ГАО «Узбеккино»			
59	ООО «Комраткиновидео»	Республика Каракалпакстан	25
60	ООО «Мунавк киновидео»	Республика Каракалпакстан	25
61	АО «Нукус горкиновидео»	Республика Каракалпакстан	25
62	ООО «Асака шакар киновидео»	Андижанская область	25
63	ООО «Улутгор киновидео»	Андижанская область	25
64	ООО «Шахрисабз шакар киновидео»	Андижанская область	25
65	АО «Шахрисабз туманларо киновидео»	Кашкардарьинская область	25
66	АО «Карши туманларо киновидео»	Кашкардарьинская область	25
67	ООО «Узбекистон киновидео»	Навоинская область	25
68	ООО «Каттакургон киновидео»	Самаркандская область	25
69	ООО «Дустлик»	Самаркандская область	25
70	ООО «Снеб киновидео»	Самаркандская область	25
71	АО «Облакиновидеохизмати»	Сурхандарьинская область	25
72	АО «Гулистон киновидео»	Сырдарьинская область	25
73	АО «Ватан»	Сырдарьинская область	25
74	АО «Бекобод киновидео»	Ташкентская область	15
75	ООО «Чиноз киновидео»	Ташкентская область	25
76	ООО «Чирчик киновидео»	Ташкентская область	25
77	ООО «Фаргона шакар «Киновидео»	Ферганская область	25
78	ООО «Кукон киновидео»	Ферганская область	25
79	ООО «Маргилан киновидео»	Ферганская область	25
80	ООО «Ургач шакар киновидео»	Хорезмская область	25
81	ООО «Хива киновидео»	Хорезмская область	25
82	АО «Ишонч-М»	г. Ташкент	25
83	ООО «Ватан-Бобуршок»	г. Ташкент	25
84	АО «Синема Болливули»	г. Ташкент	25
85	АО «Фарангиз йулдузи»	г. Ташкент	25
Минкультуры			
86	АО «Масъум 76»	Самаркандская область	25
Узбекское агентство связи и информатизации			
87	АО «Койнот»	г. Ташкент	25
Узбекское агентство печати и информации			
88	ООО «Полиграфический комбинат»	Республика Каракалпакстан	26
89	ООО «Амуларьинская Типография - 4»	Республика Каракалпакстан	26
90	ООО «Типография г. Бериш»	Республика Каракалпакстан	26
91	ООО «Караульинская Типография - 13»	Республика Каракалпакстан	26
92	ООО «Кегейлянская Типография - 8»	Республика Каракалпакстан	26
93	ООО «Кунградская Типография - 7»	Республика Каракалпакстан	26
94	ООО «Канзильская Типография - 12»	Республика Каракалпакстан	26
95	ООО «Муйнакская Типография - 5»	Республика Каракалпакстан	26

96	ООО "Нукуская Типография - 11"	Республика Каракалпакстан	26
97	ООО "Таштакумская Типография - 9"	Республика Каракалпакстан	26
98	ООО "Типография г. Туртукул"	Республика Каракалпакстан	26
99	ООО "Ходжиялская Типография - 3"	Республика Каракалпакстан	26
100	ООО "Чимбайская Типография - 2"	Республика Каракалпакстан	26
101	ООО "Шумайляйская Типография - 10"	Республика Каракалпакстан	26
102	ООО "Типография - 14 г. Бостон"	Республика Каракалпакстан	26
103	ООО "Полиграфтаминат"	Республика Каракалпакстан	26
104	ООО "Избасканская Типография"	Андижанская область	26
105	ООО "Кургантепинская Типография"	Андижанская область	26
106	АО "Асакинская Типография"	Андижанская область	26
107	ООО "Шахриханская Типография"	Андижанская область	26
108	ООО "Областная типография г. Бухара"	Бухарская область	26
109	ООО "Каракулская Типография"	Бухарская область	26
110	ООО "Ромитанская Типография"	Бухарская область	26
111	ООО "Шафирканская Типография"	Бухарская область	26
112	ООО "Типография"	Бухарская область	26
113	ООО "Гиздуванская Типография"	Бухарская область	26
114	ООО "Типография г. Каган"	Бухарская область	26
115	АО "Типография г. Жизак"	Жизакская область	26
116	ООО "Гаджаральская Типография"	Жизакская область	26
117	ООО "Дустликская Типография"	Жизакская область	26
118	ООО "Зааминская Типография"	Жизакская область	26
119	ООО "Мирзачулская Типография"	Жизакская область	26
120	ООО "Зафарбадская Типография"	Жизакская область	26
121	ООО "Нахтакорская Типография"	Жизакская область	26
122	ООО "Фаринская Типография"	Жизакская область	26
123	АО "Областная типография"	Кашкадарьинская область	26
124	ООО "Областная типография г. Карши"	Кашкадарьинская область	26
125	ООО "Бахористанская Типография"	Кашкадарьинская область	26
126	ООО "Дехканабадская Типография"	Кашкадарьинская область	26
127	ООО "Камаринская Типография"	Кашкадарьинская область	26
128	ООО "Касанская Типография"	Кашкадарьинская область	26
129	ООО "Китабская Типография"	Кашкадарьинская область	26
130	ООО "Низанская Типография"	Кашкадарьинская область	26
131	ООО "Касбинская Типография"	Кашкадарьинская область	26
132	ООО "Ю.Усуновская Типография"	Кашкадарьинская область	26
133	ООО "Шахриханская Типография"	Кашкадарьинская область	26
134	ООО "Яккабагская Типография"	Кашкадарьинская область	26
135	ООО "Муборакская Типография"	Кашкадарьинская область	26
136	АО "Каршинская Типография"	Кашкадарьинская область	26
137	ООО "Канимхская Типография"	Навоинская область	26
138	ООО "Таминская Типография"	Навоинская область	26
139	ООО "Хатырчинская Типография им. А. Навои"	Навоинская область	26
140	ООО "Типография г. Кармана"	Навоинская область	26
141	ООО "Типография г. Зарафшан"	Навоинская область	26
142	ООО "Мингулукая Типография"	Наманганская область	26
143	ООО "Палская Типография"	Наманганская область	26
144	ООО "Уйинская Типография"	Наманганская область	26
145	ООО "Учкурганская Типография"	Наманганская область	26
146	АО "Типография «Ибрат» г. Наманган"	Наманганская область	26
147	ООО "Чартакская Типография"	Наманганская область	26
148	ООО "Чустская Типография"	Наманганская область	26
149	ООО "Ахларинская Типография"	Самаркандская область	26
150	ООО "Булулурская Типография"	Самаркандская область	26
151	ООО "Иштихонская Типография"	Самаркандская область	26
152	ООО "Пайармская Типография"	Самаркандская область	26
153	ООО "Пастаргомская Типография"	Самаркандская область	26
154	ООО "Пахтачакская Типография"	Самаркандская область	26
155	ООО "Нурабадская Типография"	Самаркандская область	26
156	ООО "Нарпайская Типография"	Самаркандская область	26
157	ООО "Каттакурганская Типография"	Самаркандская область	26
158	ООО "Ургутская Типография"	Самаркандская область	26
159	АО "Самарканд босмахонаси"	Самаркандская область	25
160	АО "Областная Типография г. Термез"	Сурхандарьинская область	26
161	ООО "Ангорская Типография"	Сурхандарьинская область	26
162	ООО "Типография г. Байсуи"	Сурхандарьинская область	26
163	ООО "Музрабадская Типография"	Сурхандарьинская область	26
164	ООО "Типография г. Джаркурган"	Сурхандарьинская область	26
165	ООО "Типография г. Кумкурган"	Сурхандарьинская область	26
166	ООО "Кизиринская Типография"	Сурхандарьинская область	26
167	ООО "Сариасаская Типография"	Сурхандарьинская область	26
168	ООО "Типография г. Шерабад"	Сурхандарьинская область	26
169	ООО "Типография г. Денау"	Сурхандарьинская область	26
170	ООО "Типография г. Шурчи"	Сурхандарьинская область	26
171	ООО "Городская типография г. Сырдарья"	Сырдарьинская область	26
172	ООО "Бакутская Типография"	Сырдарьинская область	26
173	ООО "Типография г. Янгирер"	Сырдарьинская область	26
174	АО "Арендная книжная фабрика"	Ташкентская область	26
175	ООО "Бостанямийская Типография"	Ташкентская область	26

176	ООО "Бухийская Типография"	Ташкентская область	26
177	ООО "Зангитинская Межрайонная типография"	Ташкентская область	26
178	ООО "Уртачирчикская Межрайонная типография"	Ташкентская область	26
179	ООО "Типография г. Алмалык"	Ташкентская область	26
180	ООО "Типография г. Ангрен"	Ташкентская область	26
181	ООО "Типография г. Бекабад"	Ташкентская область	26
182	ООО "Типография г. Чирчик"	Ташкентская область	26
183	ООО "Кибрайская Типография"	Ташкентская область	26
184	ООО "Алтыарыкская Типография"	Ферганская область	26
185	ООО "Бувайдинская Типография"	Ферганская область	26
186	ООО "Кувинская Типография"	Ферганская область	26
187	ООО "Типография г. Яппан"	Ферганская область	26
188	ООО "Типография Янги Фаргона"	Ферганская область	26
189	ООО "Типография г. Маргилан"	Ферганская область	26
190	ООО "Производственная база Матбуот"	Ферганская область	26
191	ООО "Областная типография"	Ферганская область	26
192	ООО "Сохская Типография"	Ферганская область	26
193	ООО "Риштанская Типография"	Ферганская область	26
194	ООО "Омадукуская типография"	Ферганская область	26
195	ООО "Областная типография г. Ургенч"	Хорезмская область	26
196	ООО "Гураинская Типография"	Хорезмская область	26
197	ООО "Хазараспская Межрайонная типография"	Хорезмская область	26
198	ООО "Межрайонная типография г. Хива"	Хорезмская область	26
Ассоциация "Узсабзотнавурулари"			
199	ООО "Сабзотнавурулари"	Андижанская область	25
200	АО "Кашкадарсуруг"	Кашкадарьинская область	25
201	АО "Намангансабзотнавурулари"	Наманганская область	25
202	Предприятие "Сабзотнавурулари"	Самаркандская область	26
203	АО "Сабзотнавурулари"	Ташкентская область	26
Минсельхоз			
204	АО "Бухоро МТЗ"	Бухарская область	25
205	АО "Ургенч экскаватор"	Хорезмская область	25
206	АО "Сунасбобукунамаш"	г. Ташкент	25
207	АО "Сувмаш"	г. Ташкент	26
208	АО "Опытно-механический ремонтный завод (ТОМРЗ)"	г. Ташкент	25
ГАЗК "Узбекистон темир йуллари"			
209	АО "Гранит"	Самаркандская область	25
210	АО "Эйвалек махсус темир бетон"	Ташкентская область	25
ГАЗК "Узавтоулу"			
211	ООО "Нокис-Абадшидмат"	Республика Каракалпакстан	25
212	АО "Жошм"	Республика Каракалпакстан	25
213	АО "ККЖолтамайиниулу"	Республика Каракалпакстан	25
214	АО "БухараДОРНИИпроект"	Республика Каракалпакстан	25
215	АО "Хонобод Ободончиллиги"	Андижанская область	25
216	АО "Гиздуван буз кураши ва таъмирлаш"	Бухарская область	25
217	АО "Жизак ободончиллиги"	Жизакская область	25
218	ООО "Шахрихан ободончиллиги"	Кашкадарьинская область	25
219	АО "Карши ободончиллиги"	Кашкадарьинская область	25
220	АО "Яккабаг тумани «Йулчи»"	Кашкадарьинская область	25
221	АО "Китобавтоулу"	Кашкадарьинская область	25
222	ООО "Навои буз таъминоти"	Навоинская область	25
223	ООО "Навои ободончиллиги"	Навоинская область	25
224	АО "Сарбон"	Навоинская область	25
225	АО "Наманган-автоулу-таъминоти"	Наманганская область	25
226	АО "Наманган кураши-Янгиш"	Наманганская область	25
227	АО "Наманган-автоулу-таъминоти"	Наманганская область	25
228	АО "Поли-Говасой"	Наманганская область	25
229	ООО "Наманган-ободончиллиги"	Наманганская область	25
230	АО "Самарканд ободончиллиги"	Самаркандская область	25
231	ООО "Каттакурган ободончиллиги"	Самаркандская область	25
232	АО "Нарий буз кураши"	Самаркандская область	25
233	АО "Сурхандарьинская буз кураши ва таъмирлаш"	Сурхандарьинская область	25
234	АО Термиз шалар "Ободончиллиги"	Сурхандарьинская область	25
235	ООО "Декан "Ободончиллиги"	Сурхандарьинская область	25
236	АО "Актовул-кураши"	Ташкентская область	25
237	АО "Бекобод-ободончиллиги"	Ташкентская область	25
238	ООО "Ангрен-ободончиллиги"	Ташкентская область	25
239	АО "Областная ободончиллиги"	Ташкентская область	25
240	АО "Илхукурани"	г. Ташкент	25
АК "Узтегриматериали"			
241	АО "Ахалгаринский завод текстильных изделий"	Ташкентская область	25
Ассоциация "Узбектрансстрой"			
242	АО "Мэрхатий Осид тран-кураши"	г. Ташкент	26
243	АО "Масмост"	г. Ташкент	25
Агентства "Узкоммуникатив"			
244	ООО "Коммурализация"	г. Ташкент	26
Территориальные объединения "Узгурсиё"			
245	АО "Корканипокузуржискило"	Республика Каракалпакстан	25
246	АО "Бухороулузуржискило"	Бухарская область	25
247	АО "Кашкадарьинская улузуржискило"	Кашкадарьинская область	25
248	АО "Наманганулузуржискило"	Наманганская область	25
249	АО "Сурхандарьинская улузуржискило"	Сурхандарьинская область	25
250	АО "Сырдарьинская улузуржискило"	Сырдарьинская область	25

(Продолжение на 10 стр.)

Внимание профессиональных управляющих компаний!

ПЕРЕЧЕНЬ

акционерных обществ, общества с ограниченной ответственностью государственные пакеты акций, доли которых передаются в доверительное управление на конкурсной основе (Начало в 8-9 стр.)

251	АО «Тошкентавтотрансжириндустрия»	Ташкентская область	25
252	ООО «Хоразмултуржириндустрия»	Хорезмская область	25
Территориальные ассоциации автоперевозчиков			
253	ООО «Ножик арка автовокзалов»	Республика Каракалпакстан	25
254	АО «N-19 Нукус автобус корхонаси»	Республика Каракалпакстан	25
Предприятия ликвидированного предприятия «Узавтотранс»			
255	ООО «Арашайбар»	Республика Каракалпакстан	25
Территориальные ассоциации коммунального хозяйства			
256	АО «Иссилик манбаи»	Андижанская область	51
257	АО «Иссилик манбаи»	Бухарская область	51
258	АО «Бухаракоммуналарнаж»	Бухарская область	51
259	АО «Бухараэнергомаркази»	Бухарская область	25
260	АО «Жиззах вилоят иссилик тармоқлари»	Джиззахская область	25
261	АО «Жиззах вилоят иссилик манбаи»	Джиззахская область	51
262	АО «Вилоят иссилик манбаи»	Кашкарларинская область	51
263	АО «Иссилик манбаи»	Самаркандская область	51
264	АО «Каттакуртон иссилик манбаи»	Самаркандская область	25
265	АО «Ичкилик суи ИЧ, таъминоти ва бошқариш»	Сурхондаринская область	25
266	АО «Кузонэнерго маркази»	Ферганская область	25
267	АО «Фаргонаэнерго маркази»	Ферганская область	25
268	АО «Урган иссилик тармоқлари»	Хорезмская область	25
269	АО «Урган иссилик манбаи»	Хорезмская область	51
270	АО «Тошкент иссилик маркази»	г. Ташкент	51
271	АО «Иссиликкуваттаи мири»	г. Ташкент	51
Территориальные производственно-торговые АК «Машиностроитель»			
272	АО «Хужандок тузи»	Сурхондаринская область	25
Предприятия не имеющие республиканских органов управления			
273	АО «УСУБ»	г. Ташкент	25
274	ООО «Шарк Шабад»	г. Ташкент	25
Ассоциация «Масложирной и пищевой промышленности»			
275	ООО «Илмий тадқиқот»	г. Ташкент	25
276	ЗАО «Озкокавсатлоуи»	г. Ташкент	25
АК «Узбекистон»			
277	АО «Термиз тузи сут санои»	Сурхондаринская область	25
Территориальные ассоциации коммунального хозяйства			
278	АО «Киншолкинчикуваттаи мири»	Наманганская область	25
Предприятия не имеющие республиканских органов управления			
279	ООО «Кино спортхизматлари»	Ташкентская область	26

Бозор талаби – харидоргир махсулот

Ангрен шахридаги «Sanoatqalinqog'ozsavo'do' очик турдаги акционерлик жамиятига қараши «КАТКО» Ўзбекистон-Швейцария қўшма корхонаси асосий эътибори харидорбоп махсулот ишлаб чиқаришга қаратган. Қўшма корхона фаолияти чиқинди қозғаларни қайта ишлаб, ундан гигиеник салфеткалар тайёрлашдан иборат. Ташкил тоналанига эндигина икки йил бўлгани қарамай, ушбу қўшма корхона ўз миқозларига эга. Унинг йиллик махсулот ишлаб чиқариш қуввати 2 миллиард 667 миллион сўми ташкил этади. Бу рақамни махсулотга айланган хисоб қилинадиган бўлса, ишлаб чиқарилаётган махсулот ҳажми 3 минг тоннага тенг эканлиги аён бўлади.

XXI асрни «Тараққиёт асри», деб аташмиш. Замон шикдат билан ўзгариб бораётган бир пайтда қўшма корхона хар бир иш услуби янгила, бугунги кун талабида бўлиши керак. Акс ҳолда хар қандай ишлаб чиқарувчи корхона ҳам бозордаги ўз ўрнини тополмай, тезда «синиб» қолиши мумкин.

«КАТКО» қўшма корхонаси худди шу масалалар моҳиятига алоҳида эътибор қаратади. Швейцария томонидан бу ерга 208 минг АКШ доллари миқдоридида замонавий ускуналар келтирилиб ўрнатилди. Бунга яна қўшма сифатида Хитой Халқ Республикасидан 500 минг долларлик дастхона олиб келиниб, иш замонавий усулда ташкиллаштирилди. Бу энг аввало корхона имкониятларининг янада ортимишга асос бўлиб, ишчи ўринлари кенгайди. Айни пайтда қўшма корхонада 35 нафар йилгит-қиз меҳнат қилиб келмоқда. Ҳуни келажакда эса қўшма ишчи ўринлари яратилиб, улар сонини 60 нафарга етиши кўзда тутилган. «Sanoatqalinqog'ozsavo'do' очик турдаги акционерлик жамияти томонидан эса 380 миллион сўм миқдоридида маблағ ажратилиб, у корхонадаги қурилиш-монтаж ишларига сарфланди. Бу ишларнинг бажарилишида жамият раиси Шев-

кет Осмоновнинг хизматлари катта бўлди.

Корхонанинг иш жараёни билан танишдик. Ишчилар билан суҳбатлашдик. Артур Аби-

Изланиш

шев, Леонид Ли, Миккул Синетов, Дмитрий Ли, Александр Кометков, Исхандар Мукимов, Зоҳид Алматовлар қаторида бошқа ишчилар ҳам ўзларининг касбларидан мамнун қайфиятда ишлашаётганини айтишди. Уларнинг ўртача ойлик маоши эса эллик минг сўми ташкил этаркан.

Бугун таваққиличка берилиб иш юритиш ярамайди, дейди қўшма корхона раҳбари Ҳамза Аминов. «Бу менинг шахсий фикрим, албатта. Чунки ҳозир бозорнинг талаби ўзгача. Турки, қайсидир маънода таваққилиш ҳам керакдир. Аммо соғлом рақобат шаклланишдан бир пайтда бундай усулда қўланган мақсадга эришиш мумкин.

Ютуқларимиз етарлича. Уларни мактасақда, мактама-сақда барчаси ўзимизники. Шукрки бозорга ўз махсулотларимизни етказиб бераёламиз. Аммо ишни ташкиллаштиришда айрим муаммоларга дуч келаямизки, қизи қелган-да шуларни айтиб ўтиш тўғри-

рок бўларди, назаримда.

Республикамизда икки издан ортик босмақоналар мазҳуд. Аммо айни пайтдаги қозғоз тақчиллиги боис ана шу қорхоналарнинг тулик қувват билан ишлашига имкон бўлмапти. Натижада бу бизнинг фаолиятимизга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда. Яъни қорхонамиз учун чиқинди қозғаларни қўшни республикалардан келтиришга мажбур бўлаямиз. Хом ашёни Россия, Украина ва Қозғистондан оламиз. Бунинг биз учун мушкуллик тарафи шундаки, четдан келтирилганга қадар кетадиган харажатларнинг ошиши, ишлаб чиқарилаётган махсулотимиз таннархининг қўрилишига ҳам сабаб бўлаяпти. Бу харидорини йўқотишимизга олиб келади.

Яна бир муаммоли масала ҳақида ҳам тўхталсам. Айрим сохта тадбиркорлар томонидан ишлаб чиқарилаётган гигиеник салфеткалар сифат жиҳатдан бугунги кун талаби-га, умуман замонавий стандартларга жавоб бермайдилар. Аммо уларнинг бундай фаолияти назоратга олинмаган. Фикримча бунга тегишли чора қўриш керак.

Айни пайтда хориқлик ҳамкорлар билан ўзаро музокара олиб боришмоқда. Бунинг келгусидаги самараси ўларок, қорхонанинг ишлаб чиқариш қуввати янада ошади. Шундан сўнг ишчиларнинг ўртача ойлик маошини 150 минг сўмга етказиш имконияти ҳам яратилади.

Мақсадимиз, режаларимиз бисёр, дейди биз билан ҳайрлашар экан қўшма корхона раҳбари Ҳ.Аминов.

Уларни амалга ошириш учун эса тинмай изланишлар олиб бормоқдамиз.

Шавкат ОРТИКОВ,

Музаффар ҚУРБОНОВ.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «ЭЛЕКТРОКИМЕСАНОАТ»

Расположенное по адресу: г. Чирчик ул. Ташкентская, 2, сообщает о существенных фактах своей финансово-экономической деятельности.

Порядковый номер сообщения 09 Вид общего собрания годовое Форме проведения общего собрания: очная Дата проведения общего собрания 10.05.04 Место проведения общего собрания: г. Чирчик ул. Ташкентская, 2, зал заседания ОАО «Электрохимесаноат»

Кворум общего собрания от ГАК «Узкимесаноат» по доверенности № 062-1330/и от 05.05.04 51% входящий в УФ ГАК «Узкимесаноат» 1274805 шт. акций.

От ГАК по доверенности № 02/0-960 от 10.05.04 49% на долю гос. активов (не реализованная доля иностранного инвестора). От Уставного фонда акционерного общества 1224813 шт. акций.

Вопросы поставленные на голосовании, итоги голосования и принятые решения по ним:

Первый вопрос: «Отчет Наблюдательного Совета за период работы за 2003 г»

Принято решение:

Принять к сведению отчет Наблюдательного Совета и признать работу за 2003 г. удовлетворительной. Принято единогласно.

Второй вопрос: «Довыборы в состав Наблюдательного Совета и ревизионной комиссии»

Принято решения:

1. Утвердить решения Наблюдательного Совета от 29.08.03 и 06.04.04

2. Избрать в состав Наблюдательного Совета Муратова Тулкуна и Абдурахимова А.А.

3. Вывести из состава Наблюдательного Совета Трубицина О.А. в соответствии с Указом Президента РУ № УП-3202

4. Вывести из состава ревизионной комиссии кандидатуру Селивановой Н.А. в связи со смертью и ввести кандидатуру Муратова Е.В. – главного экономиста ФАК «Узкимесаноат». Принято единогласно.

Третий вопрос: «Отчет председателя Правления»

Принято решение:

Утвердить решение Наблюдательного Совета от 06.04.04 признать работу председателя Правления за отчетный период удовлетворительной. Принято единогласно.

Четвертый вопрос: «Утверждение бизнес-плана за 2004 г»

Принято решение:

Утвердить бизнес-плана 2004 г. Принято единогласно.

Пятый вопрос: «Утверждение бухгалтерского баланса, счета прибылей и убытков за 2003 г.»

Принято решение:

Утвердить бухгалтерский баланс, счета прибылей и убытков за 2003 г. Принято единогласно.

Бухгалтерский баланс о ОАО «Электрохимесаноат»

Наименование статей	Тыс.сум	
	Актив	Пассив
Основные средства остаточная стоимость	16457197	
Нематериальные активы. Остаточная стоимость	9703894	
Капитальные вложения	2832757	
Долгосрочные инвестиции	77130	
Оборотные активы	45562180	
Нераспределенная прибыль		1958884
Резервы предстоящих расходов и платежей		
Обязательства		46144974
В т.ч. кредиторы		44519364
ИТОГО	74633158	74633158

Отчет о прибылях и убытках

Наименование статей	Доходы	Расходы
Выручка от реализации продукции НДС	50938269	1733040
Чистая выручка от реализации	49205229	33495970
Производственная себестоимость		
Валовая прибыль от реализации	15709259	1298090
Расходы на реализацию		1147408
Административные расходы		8989989
Операционные расходы и доходы	645621	
Общий финансовый результат от хозяйственной деятельности	4102999	1391728
Налог на доход		256444
Прочие налоги		
Чистая прибыль	2454827	

Настоящий баланс подтверждается заключением аудиторской проверки ООО «KIMYO AUDIT» (лицензия выданная МФ РУ № 00398 от 18 марта 2002 г.).

Толачи акциядор дивиденддан манфаатдор

Оққўргон пахта тозалаш заводи ҳиссасдорлик жамияти технологи Ришад Асанов 2003 йилнинг якуний молиявий натижалари чиқарилганлиги, фойда ҳисобидан ҳар бир акцияга қарийб 420 сўмдан дивиденд берилишини эшитиб, хурсанд бўлиб кетди. Ўзига тегишли қимматли қозғаларга қанча маблаг олишини чамалар экан, юз-кўзи ёришиб, мамнунийлик зоҳир бўлди. Ришад аканинг шу корхонада сидқидил ишлаб келаётганига ўттиз йилдан ошди. Меҳнат фаолиятига мутаносиб равишда акцияларга соҳиблик қилмоқда. Ҳар йили олинган даромад ҳам шунга яраша бўлаётир.

Р.Асанов корхона идорасидан чиқатганида тажрибали ишчи Алим Хатиповга дуч келди. Салом-алиқдан сўнг "Акцияларимизга яхшигина дивиденд оларканмиз, оғайни!" - дея ўз хурсандчилигини ҳамкасби билан баҳам кўрди. Алим аканинг ҳам

топаяпти. Хусусан, 2003 йили 38,8 миллион сўм даромад кўрилган бўлса, унинг 14,8 миллион сўми соф фойдани ташкил этди. Шунинг ҳисобидан ҳар бир дон акцияга юқорида таъкидланган миқдордаги дивиденд берилди.

Меҳнат жамоамиз ўзининг кўп йиллик ажойиб анъаналарига эга, - дейди корхона раҳбари Хусанжон Азимов. - Ишчи-хизматчиларимиз самарали, сифатли меҳнат қилиш билан бирга теварак-атрофни ободонлаштириш, кўкalamзорлаштиришга алоҳида эътибор берадилар. Корхонамизга кўп йиллар раҳбарлик қилиб, унинг пешқадамлар қаторига қўшилишига катта ҳисса қўшган, ҳозирги пайтда Тошкент вилояти "Пахтаасаноат" бирлашмасига етакчилик қилаётган Фарход Омоновнинг ташаббуси билан катта бог вужудга келтирилган эди. Дов-дарахтлар, сув хавзаси, хордиқ чиқариш жойлари бугунги кунда худудимиз кўркіга кўрк қўшиб турибди. Эришилган натижа-

ИНТИЛИШ

лар билан текланиб қолаётганимиз йўқ. Ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, сарф-харажатларни камайтириш мақсадида технологи-

кўнгли кўтарилди: узоқ йиллардан бери шу корхонада меҳнат қилаётган А.Хатипов ўз акцияларига салмоқли даромад олишини дилдан ўтказганди... Уч юз эллик нафардан зиёд ишчи-хизматчи меҳнат қилаётган катта ва ахил жамоада Р.Асанов ва А.Хатипов сингари ўз касбия сингари ўз касбия меҳр қўйганлар кўпчиликини ташкил этади. Ўроз Йўлиев, Шерназар Маманазаров, Бахтиёр Чиналиев, Саодат Худойбердиева, Мурод Новотов, Пулат Йўлдошев, Дилором Абдурахимова, Зокир Маткаримов, Маҳмуд Абидов, Санам Турсунқуллова, Пулат Халилов сингари тажрибали ишчилар, билимдор мутахассислар корхона фахри ҳисобланадилар. Уларнинг ҳар бир ишни кўнгилдагидек адо этишга интилишлари тўғрисида техника-иқтисодий кўрсаткичлар йилдан-йилга яхшиланиб бормокда. Чунонки, 2003 йили Буюк Британия, Франция, Эрон, Россия сингари хорижий мамлакатларга, мамлакатимизнинг ички бозорига қарийб 3,7 миллиард сўмлик маҳсулот сотилди. 4,6 минг тонна пахта толасининг аксарият қисми юқори сифатли бўлганлиги тўғрисида харадорлар томонидан эътирозсиз қабул қилиб олинди.

Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифати молиявий кўрсаткичларда ўз ифодасини

яни такомиллаштиришга эътиборни кучайтираётган. Биргина ўтган йилнинг ўзида цехларни қайта жиҳозлаш ишларига 300 миллион сўм маблаг сарфланди.

Ўтган йилги ҳосилни қайта ишлагани нихонсига етказган корхона жамоаси таъмирлаш, бу йилги мавсумга тайёргарлик қўриш ишларини бошлаб юборди. 200 дан зиёд фермерлар, 5 та ширкат ҳўжалиги билан шартнома тузган пахта тозалаш заводи мутахассислари ҳосил етиштирувчилар билан учрашиб, уларга хом ашё сифати талаблар даражасида бўлиши хусусида доимий равишда амалий кўмак бериб келмоқдалар.

Шеркўзи ИМОНОВ
СУРАТЛАРДА: корхона фаолиятдан
лавлар.
Муаллиф олган суратлар.

МУЛҚДОР

Мамлакатимиз Агросаноат комплексига бозор муносабатларини шакллантириш, мулкчиликнинг турли кўринишларини қарор топтириш, деҳқон ва фермер ҳўжаликлар фаолиятини кенг йўлга қўйиш тармоқда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларнинг энг муҳим йўналишлари ҳисобланади. Ўтган даврда бу борада муайян натижаларга эришилди. Ҳаёт, бугунги кун талаби барча ишларни янги босқичга кўтаришни тақозо этмоқда. Республикамиз Президентининг "Қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида"ги ҳамда "2004-2006 йилларда фермер ҳўжаликларини ривожлантириш концепцияси тўғрисида"ги Фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг шу масалаларга бағишланган қарорларида долзарб вазифалар белгилаб берилган.

Экин майдонларининг ярми — фермер тасарруфиди

Ҳозирги пайтда юртимизда фаолият кўрсатаётган деҳқон ва фермер ҳўжаликларининг сони юз мингдан ошиб кетди. Уларнинг тасарруфига 2,3 миллион гектардан зиёд экин майдони бериб қўйилган. Мамлакатимизда етиштирилаётган гўшт, сут, тухум, картошка, мева-сабзавот, полиз маҳсулотларининг 85-90 фоиздан ортиғи шундай ҳўжаликлар улушига тўғри келмоқда. Пахта, галла сингари ғоят зарур хом ашёни етиштиришда ҳам деҳқон ва фермер ҳўжаликларининг салмоғи тобора ошиб бормокда.

Кейинги уч-тўрт йилда паст рентабелли, зарар кўриб ишлаётган ширкатлар тугатилиб, экин майдонлари танлов асосида фермер ҳўжаликларига берилаётганлиги, улар асосан пахта ва галла етиштиришга ихтисослаштирилаётганлиги ўз самарасини бераёпти. Бу фермерлар иккинчи-учинчи йилданок қарзлардан қутулиб, фойда кўришмоқда. Мулкдорларга зарур шароитлар яратиш мақсадида ҳўкумат қарорларига мувофиқ равишда инфратузилмани вужудга келтиришга эътибор кучайтирилмоқда. Қишлоқларнинг ўзида мини-банклар очилиб, фермерга шундайгина ақин жойда молия хизмати кўрсатилаётганлиги, муқобил машина-трактор парклари ташкил этилаётганлиги, ёнилғи, минерал ўғит етказиб бериш шохобчалари фаолияти йўлга қўйилаётганлиги фикримизни тасдиқлайди.

Ўзбекистонда фермерлик ҳаракатини ривожлантириш, бу йўналишдаги ишларни изга солиш осон кечмаёпти, албатта. 1991 йили 1300 атрофида фермер бўлиб, уларга 9,1 минг гектар ер бириктирилганди. Деҳқон ва фермер ҳўжаликларига бот-йўғи 5,2 минг киши ишларди. 1998 йилда фермер ҳўжаликлари сони 25 мингдан, ишлаётганлар эса 138 мингдан ошиб, улар ихтиёридаги экин майдонлари 446,5 минг гектарни ташкил этди. Бугунги кунда эса мамлакатимиздаги экин майдонларининг қарийб ярми мулкдорлар тасарруфига берилган.

Фермерлик мамлакат қишлоқ ҳўжалигида салмоқли даражага эришганлигини таъкидлаган ҳолда уни янада тараққий эттириш учун кўпгина муаммоларнинг энг мақбул ечимлари топиш зарурлигини айтиб ўтиш зарур. Кейинги икки йилда республиканинг саккиз вилоятида босқичма-босқич банкларнинг имтиёзли кредитидан фойдаланиш тартиби жорий этилди. Келгуси йили мамлакатнинг қолган минтақаларида ҳам шундай йўлга ўтиш кўзда тутилган. Бошқа жабҳаларда ҳам мулкдорларга зарур шарт-шароитларнинг вужудга келтирилиши мўл-кўлчилик яратилишига хизмат қилади.

Отабек ХУСАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридagi
Давлат ва жамият қурилиши академияси тингловчиси.

ДЕҲҚОН ВА ФЕРМЕР ҲЎЖАЛИКЛАРИ СОҲИБЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН! ПУРКАГИЧЛАР КЕРАКМИ?

МАРҲАМАТ!

Боғлар, сабзавот пайкаллари, узумзорлар, иссиқхоналар ва шахсий ҳовли-жойлардаги дов-дарахтлар ҳосилини турли зараркунанда ва ҳашаротлардан ишончли ҳимоя қилмоқчи бўлсангиз, энгил ва қулай қилиб ишлаб чиқаришган пуркагичлардан фойдаланинг. Улардан дезинфекция қилишда, йўл ёқаларидаги ўт-ўланларни йўқотишда ҳам фойдаланиш мумкин. "Ўзқишлоқхўжаликмашилизинг" компанияси таркибидagi "Агрехим" Ўзбекистон-Италия қўшма корхонасида тайёрланаётган бундай пуркагичлар "Ўзстандарт" асептиклаш томонидан сертифицирлаб беришган ва 6 йилдан бери муваффақиятли фойдаланиб келинаёпти. Пуркагичларни маблаг ўтказиш ва нақд пул тўлаш йўли билан сотиб олиш мумкин. Қўшма корхона шундай пуркагичларни тузатиб, таъмирлаб ҳам беради.

Манзил: Тошкент, С.Машҳадий
кўчаси, 210-уй. Мўлжал — Шампань

винолари заводи.

Автобуслар: 16, 21, 30.

Тел.: (99871) 169-35-46,

169-49-33; Факс: 169-49-44.

"Ўзқишлоқхўжаликмашилизинг" акциядорлик лизинг компанияси

акциядорларининг йиллик ҳисобот умумий йиғилиши 2004 йил 14 майда ўтказилди
Ўтказилган манзил: Тошкент шаҳри, Абай кўчаси, 4а. Умумий йиғилишда овоз берувчи акциялар миқдори 1072876 дон, кворум 72,0% ташкил қилди.

Овоз бериш натижалари

1. Компаниянинг молиявий-иқтисодий фаолияти ҳақида йиллик ҳисоботини тасдиқлаш;
2. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
3. Бухгалтерия балансини, фойда ва зарар ҳисоби кўриб чиқиш ва тасдиқлаш;
4. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
5. Компания тафтиш комиссиясининг ҳулосасини кўриб чиқиш;
6. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
7. Компания аудиторининг ҳулосасини кўриб чиқиш;
8. Овоз бериш натижалари — маълумот учун қабул қилинди;
9. Кузатув кенгашининг янги аъзолари номзодларини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш;
10. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
11. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
12. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
13. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
14. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
15. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
16. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
17. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
18. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
19. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
20. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
21. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
22. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
23. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
24. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
25. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
26. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
27. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
28. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
29. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
30. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
31. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
32. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
33. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
34. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
35. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
36. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
37. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
38. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
39. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
40. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
41. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
42. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
43. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
44. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
45. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
46. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
47. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
48. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
49. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
50. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
51. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
52. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
53. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
54. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
55. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
56. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
57. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
58. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
59. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
60. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
61. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
62. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
63. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
64. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
65. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
66. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
67. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
68. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
69. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
70. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
71. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
72. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
73. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
74. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
75. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
76. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
77. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
78. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
79. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
80. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
81. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
82. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
83. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
84. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
85. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
86. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
87. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
88. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
89. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
90. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
91. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
92. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
93. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
94. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
95. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
96. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
97. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
98. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
99. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;
100. Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;

Овоз бериш натижалари

1. Жураев А.М. - 100% тарафдорлар;
2. Матчанов Р.Д. - 100% тарафдорлар;
3. Казиев П.Р. - 100% тарафдорлар;
4. Худайбергенов А.Х. - 94,5% тарафдорлар;
5. 5,5% қаршиллар;
6. Шарипов И.Р. - 100% тарафдорлар;
7. Тен Э.В. - 100% тарафдорлар;
8. Бойкуватов М.Р. - 100% тарафдорлар;
9. Компания тафтиш комиссиясини тасдиқлаш;
10. Қодиров К.Д., Коробко Г.Д., Халиков Б.Н. номзодлари — бир овоздан тасдиқланди;
11. Компания Бошқарув раисини тасдиқлаш;

А.А.Ахметов номзоди — бир овоздан тасдиқланди;

8. Компания аудиторини тасдиқлаш; ОО "ДОК-аудит" аудиторлик агентлиги — бир овоздан тасдиқланди;

9. Компаниянинг Устав фондини кўпайтириш ҳамда V-эмиссия рисоласини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш;

Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;

Устав фонди, 500000 дон номинал қиммати 1000 сўм бўлган оддий эгаси ёзилган акция чиқариш орқали 500000000 сўмга кўпайтирилди ва V-эмиссия рисоласи тасдиқланди;

10. Компания уставига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш;

Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;

11. Дивидендлар миқдори ва тўлаш тартибини тасдиқлаш;

Овоз бериш натижалари — бир овоздан тасдиқланди;

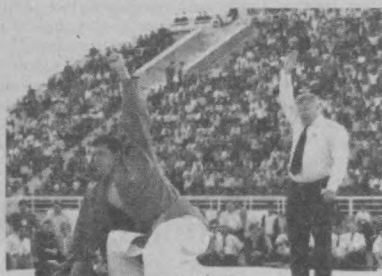
Дивиденд миқдори оддий эгаси ёзилган акцияга — 33,1%, имтиёзли эгаси ёзилган акцияга — 40%, дивиденд тўловлари, эълон қилингандан бошлаб 31 кундан кейин акциядорларнинг ҳисоб рақамларига ўтказиш билан амалга оширилади;

12. Турли масалалар; Масалалар кўриб чиқилди ва тегишли топшириқлар берилди.

(Существенные факты №5, №9, №10)

"Сурхон аломиши"

Кураш бўйича биринчи жаҳон чемпиони Таштемир Мухаммадиев билан суҳбат

-Ҳаётда "беш" рақамининг ўзига хос хусусияти бор. Умуман, шу рақам ҳақида ўйлаб кўрганмисиз?

-"Беш" ҳаммага ёқди. Менга ҳам. Ишларинг беши, дейди. "Тўрт" ҳам бўлмайди, "беш" бўлгани яхши-да...

-Спортга, курашга қандай қизиқиб қолгансиз?

-Биз оилавий спортчилармиз. Отам чавандоз ўтган, акаларим полвон, 6 ёшимдан курашганман. Кейин харбий хизматдан келиб, институтда ўқиб юрган пайтларим улоқ чопганман. Сўнг яна курашга қайтдим.

Катта акам — Тўли полвон. Отамни Мухаммад бобо дер эдилар. От чопишда, чавандозликда обрўйи жуда баланд бўлган. Чавандозлик билан бирга полвонлик ҳам қилган. Тўли акам спорт устаси, спорт кўмитасининг раиси бўлган. Самбо, дзюдо билан шугулланган.

Кейин Худойберди акам раҳматлик... У киши 24 ёшида оламдан ўтди. Дзюдо, самбодан спорт устаси эди. Сурхондарё, Тожикистонда жуда катта сайлар бўларди. Шуларда ҳар доим ғолиб бўлиб қайтарди. Кейинги акам — раҳматлик Шойим полвон... Катта курашларда ғолиб чиқар эди. Тўртинчи акам — Эгамберди полвон. Ҳажа бориб келдилар, ҳозир фермер. Узим Сурхондарёда кураш федерациясининг ихрочи директори бўлиб ишляпман...

-Таштемир ака, осон бўлганда ҳамма жаҳон чемпиони бўларди. Кураш йўлларидаги қийинчиликлар нимада?

-Олдин самбо, дзюдо бўларди. Миллий курашга эътибор йўқолиб бораётти эди. Ушанди самбо, дзюдо бўйича чемпион бўлганман. Мустақилликка эришганимиздан кейин миллий курашга эътибор қўйди. 1993 йили ала-Хаким ат-Термизий бобомиз хотирасига бағишланган кураш мусобақалари бошланди. Катта ўринларни олиб бордим. 1999 йили бу турнир Осиё чемпионатида айланттирилди. Шунда мутлоқ ғолиб бўлиб, Президентимиз совғаси — "Нексия" автомашинасини олдим. Шу йили илк бор кураш бўйича жаҳон чемпионати ўтказилди. Президентимиз ташаббуси билан миллий курашнинг жаҳонга чиқди. Шунда мутлоқ ғолиб бўлдим. Президентимиз қўйган совғаси — 10 минг АҚШ долларини олишга эришдим. Уша йили бу ерда Президент Кубоги бўлди. Унда ҳам мутлоқ ғолиб қолдим эришдим. Яна бир "Нексия"ли бўлдим.

-Миллий курашнинг бу дунё... Хорижда қўй бўлгансиз. Таассуротларингиз қандай?

-Мен 16 кун Ҳиндистонда бўлдим. Миллий курашнинг ўргатдим. Ҳиндистонда кураш федерациясига махсус алоҳида мажмуа ажратилган. Заллари бор. Хизмат машиналари берилган. Миллий курашнинг билан қизиқиб шугулланишди. Уларни қўриб ҳайрон қолдим. Ишонасизми, бутун дунё қизиқаяпти. Биласизми, нимага? Сабаби бор. Дзюдо, самбода полвонлар "травма" (жароҳат, синиш, зўриқиш) олади. Танга ҳар хил азоблар берилди, лат ейишди. Миллий курашнинг бу нарсалардан холи. Ерга тушди, қўйиб юборди. Белбоғдан бошқа жойни ушламайди. Халол, танти ҳам осон ва қулай. Шунинг учун жаҳон севиб қабул қилапти.

-Спортда устоз-шогирдлик, деган гаплар бор. Шогирдларингиз кўзга кўриниб қолишгандир? Улардан қоникчиз ҳосил қиласизми?

-Тўри... 15-20 нафар шогирдим бор. Ўзим қишлоғимизда зал очганман, клуб-да! Унда 50 нафарга яқин болалар шугулланади. Шогирдларим, худого шукр, жаҳонга танилган. Давлат Чориев, Фарход полвон, Абдулла Тангриев ҳам бизга шогирд ҳисобланади, бир жойданмиз. Кейин Рамазон Ташован бор. Қувондик полвон. Ҳаммаси иштиёқ билан машғулларга зўр берапти.

-Таштемир ака, Сурхондарёда миллий курашга эътибор бугунги кунда қандай?

-Сурхондарё миллий курашнинг уюғи. 70 яшар бобони даврга чиқарсангиз ҳам курашди. 6 яшар болани чакринг, у ҳам қайтмайди, ҳатто моллар, аёллар ҳам курашга қизиқди. Тўйларда қўраман-да. Лекин... Ле-

кин курашга эътибор Сурхондарёда суст. Кураш федерацияси бор, ўзининг алоҳида зали йўқ, махсус тайинли биноси йўқ. "Курашчилар мажмуаси" деб қўйибди, лекин бу ўзи "парк"-ка қарайди, спортчиларга қарамайди. Бировники бировники-да. Кураш заллари кам, машғулот жойлари етарли эмас.

Сурхондарёдан жаҳонга курашчи чиқиши аниқ. Буни ҳаётнинг ўзи кўрсатапти. Чунки халқимизнинг қонида курашчилик бор, орияти қучли. Қайси ишда ишласан, курашсанман, десангиз, курашман, дейди. Юртимиздан юз йиллар оша полвонлар чиқаради. Курашга эътибор ҳозиргидай суст бўлса, узоққа бориб бўлмайди. Йилдан-йилга сўсайиб борапти. Кейин кўрасиз, "улоқ"ни бошқалар илиб кетиши мумкин. Билиш керак-да, халқимиз полвон деса, чавандоз деса, бошқача ҳурмат қилади. Қаерга борсангиз, полвон, келинг, тўрга ўтинг, дейди. Халқ меҳр билан қарайди. Агар шу кунлардагидай, курашга ғамхўрлик совиб кетаверса, халқ ҳам совиқ-да. Курашнинг обрўйи тушиб кетишам мумкин.

-Сурхондарёда курашга эътиборсиз қараш, деясиз. Унинг сабаби нимада?

-Сабабини билмайман. Иқтисодга бориб тақалайтишимки... Сабаби тўғрисида аниқ бирон нарс айтмайман.

-Тўйларда, курашда икки елка ерга тегса, ҳалол босди, дейди. Мусобақаларда "чала", "ёнош" ва бошқа қоидалар, маълум вақт...

-Тўри, жаҳон андозаси бу. Ўзбекча сўзлар бутун дунёда айтиллапти. Тўйдаги усул билан дунёга чиқиб бўлмайди. Ҳозир Марказий Осиё олимпиадасига миллий кураш қабул қилинди. Мана, ишлаб чиқилган қоидаларнинг самараси. Ўзбекистонимиз қисқа вақтда буни жаҳонга берди.

-Сурхондарё тўйларига кураш кўп бўлади. Ўйин йиллар оша Аломишини биласиз-ку, муҳими, ор учун олишган. Ўртада ор турган, лекин кейинги пайтларда тўйлардаги курашда ор учун камроқ, пул учун кўпроқ курашаётганга ўхшайди полвонлар. Фикрингиз қандай?

-Ҳаммамиз тўйдан бошлаганмиз курашни. Мен ҳам, мендан олдингилар ҳам. Тўйлардаги кураш сўсайди. Нимага? Сабаб шундаки, баъзи полвонлар тўйда, катта сайларда келишиб курашадиган бўлди. Курашга таниш-билишчилик, оғайничилик кириб қолди. Ўнгини полвонга тўйларда соврин беришдан келишувчилик пайдо бўлди. Тўйдан ташқаридаги мусобақаларда бу йўқ. Ким зўр бўлса, шу олади. Шунинг учун тўйлардаги олишларнинг обрўйи тушиб бораётти. Бунда полвонларнинг, даврдаги бақовуларнинг айби бор. Ўғлини кураштиради, ғиромлик қилади, йикитмасая, "халол" деб юборади. Жияними, оғайним, қишлоқдошим... ён босаверади. Илгарилар ор қўли эди. Майдонга тушиб, ҳалол босмай, бир нарса олишни полвонлар ҳаром деб биларди. Қишлоқнинг ори, турнинг ори, элнинг ори учун курашши керак. Яқинда Эрондан полвон келди, Ҳиндистондан келди. Абдулла полвон Ўзбекистоннинг орини олди.

-Ҳайрон қоламан, Сурхондарёда ала-Хаким ат-Термизий хотираси турнирида анча полвонлар мутлоқ чемпион бўлишди. Кейин гўё ғойиб бўлишди. Нега шундай?

-Тўри пайқабсиз. Бу иқтисод билан, шарт билан боғлиқ. Эътибор камилдан. Бир ойми, олти ойми, ғойибни кўкка қўришади. Кейин ҳеч қим изламайди ўти. Ушарти керак. Иқтисодини йўлга қўйишга ўтади. Спортда ёш кетаверган, ғойиб бўлиш қийинлашди.

-Оилангиз ҳақидаям гапирсангиз...

-Олтита фарзандим бор. Жуда бахтлиман. Учта қиз, учта ўғил. Ўғилларимнинг полвон бўлишига ишонаман. Умидим шу!

-Китобларга қизиқишингиз ҳам қучли экан. Баъзилар, полвонлар китоб ўқимайди, деб тасаввур қилади.

-Мен кўп китоб ўқийман. Бўш вақтим бўлди, китоб ўқийман. Тарихга жуда қизиқаман. "Темурнома"ни бир кенда ўқиб чиққанман. Шу китобни етти марта ўқидим. Кейин Алихотўра Соғийнинг китоблари зўр ёзилган. Яна "Юлдузли тунал"ни қайта-қайта ўқийман. Полвон ҳар жихатдан мукамал бўлиши керак.

-Ҳаётда нима сизга ёқмайди?

-Ёлғонни ёмон қўраман. Сохталик ёқмайди.

-Эъозлайдиган фазилатингиз?

-Тантилик, халоллик ҳамда мардлик!

-Нима газабингизни келтиради?

-Гоҳо курашда, айниқса, тўйларда майда-кашлик, тарафқашликка дуч келсам, қоним қайнаб кетади. Кейин баъзи раҳбарлар мансабни суниестемол қилади. Халққа безъийм бор бўлиб қолишди.

-Ешларга истагингиз?

-Ешлар ўз ишини юракдан яхши кўрсин. Пок бўлсин, ҳалол бўлсин, иймонли бўлсин.

-Суҳбатингиз учун ташаккур!

Суҳбатдош: МЕНТОР ОЛЛОМУРОВОД,

"Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

Биз бугун сизларга ҳикоя қилмоқчи бўлган йигитчининг исми-шарифи Илҳомжон Холматов. У Ховос шаҳарчасидаги 15-ўрта мактабнинг 8-синфида ўқийди. Лекин уни кўпчилик неғадир ховослик "Тайсон", деб аташади. Тўрт кун давомида Ховос темирйўлчилар маданият саройининг спорт залида "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акционерлик компанияси "Локомотив" МФК Тошкент регионал темир йўллар ўзелининг очик биринчилиги мусобақаларида ўз ваъни бўйича Илҳомжон ғолиб деб топилди. Унга бир неча саволлар билан муроса қиламиз.

-Мен Ховос кўрғончасида оддий ишчи оиласида тутилганман. Ҳозир саккизинчи синфда ўқийман, бокс билан тўққиз йилдан бери шугулланиб келаяпман, дейди Илҳомжон.

-Анча ёш кўринасиз?

-1989 йилда тутилганман, лекин боксга жуда эрта меҳр қўйганман. Дадани мени Ховос темирйўлчилар маданият саройи спорт залидаги бокс тўғрарига қўлидан ушлаб ётақлаб келганларида олти яшар эдим.

-Устозингиз ким?

Менинг биринчи мураббийим Валерий Борисович Банник. У киши менга тўрт йил давомида бокснинг сир-асрорларини ўргатдилар. Ҳозирда Фуркат ака қўл остида шугулланмоқдам.

-Оила аъзоларингиз орасида спортчилар борми?

Аслида йўқ десам ҳам бўлаверади, лекин менинг бобом полвон бўлганлар. Айтишларча, у кишининг қаддаси-қомати келишган, жуда катта қуч соҳиби бўлган эканлар. Бобом канал қуришчиларидан бирида ишлаб юрганларида бир воқеа содир бўлган экан. Қуришдан унча узоқ бўлмаган жойда катта от ботқоққа ботиб қолди. Унинг эгаси ва унга ёрдамга келган бир неча эркаклар қанча уринишмасинлар чиқаришолмадилар. Шунда кийди: "Махмуд полвонсиз иш битмайди", дебди. Одам боришиб бобомни чақиртиришди. Бобом келиб қарасалар, отнинг тўртта оёғи қорнига-ча ботқоққа ботган. Шунда отнинг тағидига ери оғина қаздириб олдириб ташлашди ва икки тахта ташлаб тиз қўчиб, отнинг тағига кириб икки қўлини тиззаларига қўйиб "Е пирим" деб елкаларига қўтариб ботқоқдан тортиб олибди.

-Нима учун сизни "Тайсон" деб

аташади? Анигини билмайман. Тахмин қилишимча, мен бокс тўғрарига келганимда Майк Тайсон ўзининг энг юқори спорт қўққисиди эди. Балки ушанда биринчи мураббийим Валерий Борисович мени қўратиб "Мана бу ҳам келаханда Тайсондай машҳур боксчи бўлади", деганларни учундир. Балким мени "Тайсон" дейишларига яна бир сабаб ўрта бўли-

аташади?

Анигини билмайман. Тахмин қилишимча, мен бокс тўғрарига келганимда Майк Тайсон ўзининг энг юқори спорт қўққисиди эди. Балки ушанда биринчи мураббийим Валерий Борисович мени қўратиб "Мана бу ҳам келаханда Тайсондай машҳур боксчи бўлади", деганларни учундир. Балким мени "Тайсон" дейишларига яна бир сабаб ўрта бўли-

мураббийим Валерий Борисович мени қўратиб "Мана бу ҳам келаханда Тайсондай машҳур боксчи бўлади", деганларни учундир. Балким мени "Тайсон" дейишларига яна бир сабаб ўрта бўли-

Ховослик "Тайсон"

гим ва қорачадан келишимдир. Лекин қандай бўлишдан қатъий назар, мен "Темир Майк"ка ўшагим келади.

-Хозиргача қандай галабаларга эришгансиз?

-Хозирги икки-уч йил давомида мен Бухоро вилояти Қогон шаҳрида ва Гулистонда бўлиб ўтган бир неча мусобақаларда қатнашдим. Бундан ташқари, бизнинг Ховосга ҳам тез-тез Қўқондан, Тошкентдан ва ҳатто қўшни Қорақалпоғистондан ҳам боксчилар келиб мусобақаларда қатнашиб турадилар. Шу пайтгача мен бир марта мағлуб бўлганман, ҳоло.

-Келажақдаги режаларингиз қандай?

-Келаётган йил тўққизинчи синфни битириб, Тошкентдаги "Жар" спорт комплекси қошидаги бокс мактабига кириб ўқишмоқчиман.

Шомурод ХОЛМУРОВОД,
Сайфалло ХУДОЙҚУЛОВ.
СУРАТДА: Илҳомжон Холматов.
Фуркат ТОШМАТОВ олган сурат.

Хескининг қарори

"Газета.Ру" нашри тарқатган хабарларга кўра, Англия терма жамоаси ва "Ливерпуль" ҳужумчиси Эмил Хески "Бирмингем" клуби билан беш йилга шартнома имзолаган.

Ҳужумчининг трансфер нархи 11 миллион АҚШ долларини ташкил этган. 26 ёшли футболчини бу қарори қўпчилик учун қўтлмаган воқеа бўлди. Хески "Ливерпуль" таркибидан 200 учрашувда майдонга тушиб, 60 гол муаллифи бўлган. Бундан ташқари, у терма жамоа шарофатини ҳам 40 мартаба хитом қилишга улгурган. Шу билан бирга Евро — 2004 бахсларида у Майк Оуен билан бирга терма жамоанинг асосий ҳужум қўлтиги, дея эътироф этилаётган.

ташқари, у терма жамоа шарофатини ҳам 40 мартаба хитом қилишга улгурган. Шу билан бирга Евро — 2004 бахсларида у Майк Оуен билан бирга терма жамоанинг асосий ҳужум қўлтиги, дея эътироф этилаётган.

Мутлоқ чемпион бўлишмоқчи

17 май кун Москвада украинalik суперогир вазили боксчилар ака-ука Виталий ва Владимир Кличколар ўртасида матбуот анжумани ўтказилди.

Матбу-

от анжуманида Виталий ўзининг ақин келажақдаги режалари ҳақида сўз қилиб, британиялик чарм қўлқор соҳиби Леннокс Льюисни профессионал боксга қайтишини қўтаётгани, Владимир эса Леймон Брюстердан қўтлмаган мағлубияти ва бу воқеа юзасидан ФБРнинг ҳулосасини қўтаётганини айтиб ўтди. Виталий ўзининг дастлабки жанглари боксга ревислардаги жаҳон чемпиони Жон Русс (WBA), Крис Берд (IBF) ва Леймон Брюстер (WBO)лар билан ўтказмоқчи. Бундан ташқари, ҳар икки Кличко ўз

вази тоифаларида мутлоқ жаҳон чемпиони бўлишмоқчи.

"Тойота"да янги пойгачи

Германиялик машҳур пойгачи Михаэл Шумахернинг укаси Ральф Шумахер ва шотландиялик Дэвид Култхард 2005 йилги мавсумдан бошлаб Япониянинг "Тойота" жамоаси пойгачилари қаторидан жой олиши мумкин.

Германиялик спортчининг менежери Вилли Вебернинг сўзларига қараганда, келишув жаҳон чемпионати олдидан амалга оширилади. Шартнома ҳали имзоланмаган бўлса-да, Ральфинг япон жамоасидан йилга 18 миллион АҚШ долларини ҳақ олиши аниқ. "Уильямс" жамоаси раҳбарлари эса Шумахерни кетиш ҳақидаги маълумотларга аниқлик киритмаган. Лекин Британия ОАВ тарқатган хабарларга қараганда, Ральфининг ҳозирги пойгачиларга иштироки "Уильямс" жамоасини қониктирмайди. Эслатиб ўтамиз, Ральф 1999 йил "Уильямс" жамоасига ўтгани ва ушандан буюн у 87 пойгачи иштирок этиб, олти бор галаба қозонди, ҳоло. Бу мавсумда эса уни ва жамоадoshi Хуан-Пабло Монтойяларни омади чопмапти.

"Лион" яна биринчи

Франция 1-дивизион 37-тури мамлакат чемпионини аниқлаб берди.

Ўз майдонида "Бастрия"дан 1:0 ҳисобида устун келган "Лион" футболчилари кетма-кет учинчи бор чемпионликка эришди. Чемпионлар лигасининг финалига йўл олган "Монако" эса бу турда "Ренн"дан қашқатқин зарбага учради: 1:4. УЕФА кубоги финалиси "Марсел" ҳам "Тулуза"га имкониятини бой берди: 1:2. Турпарлик пойгасида эса "Осер" ҳужумчиси Сессига тенг келадиган рақиб топилмади — 2:6 тўл.

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

Муҳаммад ЮСУФ,
Ўзбекистон халқ шоири.

Меҳр қолур

Ўтар қанча йиллар тўзони,
Юлдузлар – кўёши самони.
Ўтар инсон яхши-ёмони,
Меҳр қолур,
муҳаббат қолур.

Қорачуғда порлаган ўша,
Иқболига чорлаган ўша.
Дунёни тор айлаган ўша –
Меҳр қолур,
муҳаббат қолур.

Анор сенинг юзларинг, сулув,
Ўмор сенинг кўзларинг, сулув.
Ёдда қолмас сўзларинг сулув,
Меҳр қолур,
муҳаббат қолур.

Оқиб кетди сувларда Тоҳир,
Зухро йиғлаб қолди қон бағир.
Келганда ҳам қиёмат охир,
Меҳр қолур,
муҳаббат қолур.

Нима дейсан, эй, гаюр инсон?
Ғийбатларинг қилди мени қон.
Сен ҳам бир кун ўтурсан, инон –
Меҳр қолур,
муҳаббат қолур.

Меҳр нима? Мурувватчи?.. Утиб бораётган йилмишни бу иккала сўзни ёнма-ён қўйиб номлаганимизнинг боиси не? Давр тақозосими? Кўҳна дунё бозорида меҳр-мурувват бисотиға тақчиллик сездикими?

Меҳр сўзи арабчадан олинган бўлиб, "қуёш" маъносини англатади. Демак, қуёшсиз яшаш мумкин бўлмаганидек, меҳрсиз яшамок ҳам душвор. Меҳр нури сочилган диллардан яхшилик ниҳоллари униб чиқади, вақти келиб у шигил-шигил мева беради. Меваларки, эзгулик, олижаноблик, ҳиммат, иззат-ҳурмат...

Бировга очик чеҳра билан салом беришнинг, шунинг баробарида берилган саломга алик олмоқликнинг ўзи ҳам мурувват! Меҳр-мурувват дўконида сотилмайди, у Аллоҳнинг сенга берган яшаш неъматини – умрининг мазмунини, бегадир. Мурувват кўрсатмоқ ҳар бир кишининг ўзига, феълига боғлиқ. Сен бу тўҳфани ўзгалардан аясанг, охири-оқибати ўзинг унга зор бўласан!

Ўзини зиёли санайдиган бир киши билан ҳамсуҳбат бўлдим. У мурувват кўрсатиш учун "Ҳар бир киши ўзига тўқ бўлиши, кейин эса ҳадисларда айтилганидек, аввало ўз қариндош-уруғларига, яқинларига, сўнгра бошқаларга мурувват кўрсатиши керак. Ҳада қиладими, совға берадими ёнки бирор маъракасига қарашиб юборадими, ҳуллас нима ҳиммати бўлса, ўзидан ортсиз қиладиди", деди.

Ана бизнинг хатомиз қаерда? Ахир мурувват дегани фақат моддий ёрдам кўрсатиш эмаску! Агар шундай тушунилса, бу маънавий қашшоқлик эмасми?

Болаларимиз иззат-ҳурматни унуттишган, орадан меҳр-оқибат кўтарилапти, деб нолийдиганлар, аввал ўзларига синчиклаб разми солишсин. Фарзандларига иқтисодиётни бош масала қилиб

кўрсатаётган, уларни атрофдагилар билан сариқ чақалик иши бўлмайдиган ҳудбин қилиб тарбиялаётганлар оз дейсизми?!

Ногирон ётган қўшинининг уйдагилар ҳаммаси ишга чиқиб кетган пайтда, "Болам, чопқиллаб бориб ўша қўшнидан хабар олиб кел. Ёлғиз ўзи қолиб, қачон бирортаси келиб қоларкин, дея

Агар сиз сал жонингизни қойитсангиз, рўзгор ташвишлари ортиб боришига қарамай, ўз халоватингиздан кечиб, ўзгага ҳиммат кўрсата олсангиз, албатта эрта бир кун бу яхшиликнинг меъвасини тотар эдингиз.

Кексаёйи ёки бемор бўлиб, кучдан қолсангиз, атрофдагилар эътиборига муштоклик сезасиз.

Инсон кўксидagi "қуёш"

эшикка кўзи тўрт бўлиб ўтирган-дир бир пиёла чой ичолмай", деса боласи кўнглида меҳр-ша-

фақат туйғулар ижунбушга келади-ку!

Ҳамиша катталарга тақдир қилиб, улардан ибрат олиб яшайдиган фарзандларимиз – ҳаётимиз кўзгуси. Уларда бизнинг аксимиз намоён бўлади. Агар улар меҳр-оқибатни билмаса, иззат-ҳурматни ўрнига қўя олмаса, бетга чопар бўлса, ойнадан ўпқалаш ноурин.

Ҳудбинлик уларга қаёқдан юқди, деб ўйлабсан-у, нега вояга етган 3-4 фарзандингиз, дастурларингиз бўла туриб, кўмакка муҳтож кекса қўшни кампирдан хабар олишга бирортасини юборолмайсиз? Чунки ёрдам-чингиз биттага қамаси, юмушларингиз сал кўпайиб қолади, бу эса сизга ёқмайди. Худбинликнинг илдизи, мана, қаерда экан.

Кундалик ҳаёт ташвишларини бир зумгина нари суриб, сиздан кўнгли сўраш учун кирган кишидан рози бўласиз. Унинг бу ҳиммати сизга тоғдек туюлади. Аммо унингиз ёнидан ҳар кун

шошиб-пишиб ўтиб кетаётганларни кўриб, ажабланасиз. Наҳотки, тўхтаб, икки оғиз гаплашиб кетишга фурсатлари етмаса, дея ўпқалайсиз улардан ва беихтиёр ўзингизнинг ишлаб юрган кезларингизни эслайсиз. Ҳар кун ишдан қайтаётганингизда дарвозаси тағига ўтган-шайтан билан чаққаллашиб илгирда қичиб ўтирадиган ота-хонга дуч келиб қолмаслик учун нариги кўчадан айланиб, унингизга кирганингиз ёнингизга тушади. "Эҳ", дея пешонаингизга уриб, афсусланасиз ва бу қайтар дунё синовлари қаршисидан лол қоласиз.

Тахририятга келган навбаҳорлик бир отахон менга қуйидаги-

ларни айтиб берди. "Э, болам. айрим кишиларга ҳайрон қолман. Бизнинг қишлоғимизда Холжон буви исмли ёлғиз кампир бор. Ўтиб кетаётсан, шу киши янги раисга ёлвориб ўтирибдилар: "Болам, бир қолгана бугдой бер. Олдинги раис чолим борида ҳам доим биздан бохабар эди, овқатми, пулни бериб, ёрдам кўрсатиб турарди".

Кампирнинг гапи оғзида қолди. Раис жеркиб ташлади: "Эй, боринг-боринг, сиздан бўлак дардим йўқми? Пенсиянгиз етди яшашингизга, ўлиб қолмай-сиз". Мен сесканиб кетдим. Шу пайт раис билан кўришган "Қамолот" фермер хўжалиги бошлиғи Камол Ашуров: "Холжон, юринг, мен сизга ёрдам берман", деб йўлдан етаклаб ўтказди-да, кампирнинг уйи ёнидаги савдо дўконидан озиқ-овқат олиб берди".

Аслида меҳр кўрсатиб, меҳр қутиб яшаш ҳаётимиз мазмунига айланган. Меҳр-мурувват бу олижаноблик демакдир. Бу қалб кўзининг равшанлиғи, танадаги бир парча муштдай гўшт – юрак эканлигининг исботидир. Ҳар биримизнинг кўксимизда юрак уриб турсин!

Дилназ РАҲМОНОВА,
журналист.

Элликқалъа туманидаги "Жавҳар" хусусий тиббий маркази шифокори Туляган Ургенчбоев "Меҳр ва мурувват йили" муносабати билан юздан зиёд беморга кўриш қобилиятини қайта тиклашга бепул хизмат кўрсатди.

СУРАТЛАРДА: 1) Туляган Ургенчбоев; 2) шифокор тиббий марказ атрофи озодлиғи учун ҳам доимо ғамхўрлик қиладди.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

Ҳурматли ишбилармон ва тадбиркор жаноблар!

"Тошкент шаҳар муниципал биржа маркази"

Сизларни биржа савдоларига таклиф этади:

"Автомакон" савдо-ярмарка мажмуаси шўба хўжалик жамиятининг Тошкент шаҳар, Сергели тумани, Янги Сергели кўчаси, 3-уйда жойлашган автомажмуа ҳудудидagi, майдони 18 кв.метрдан бўлган, қуйидаги товар турлари сотиш учун мўлжалланган тургун савдо дўконлари биржа савдоларига қўйилган:

- кийим-кечак ва пойафзал моллари;
- газмоллар;
- канцелярия моллари;
- электр ва хўжалик моллари;
- маиший кимё тозалаш моллари;
- озиқ-овқат моллари;
- "DAEWOO" авто-эҳтиёт қисмлари;
- авто улов аксессуарлари;
- чет-эл авто улов эҳтиёт қисмлари;
- "ГАЗ", "ВАЗ" ва "Москвич" авто-эҳтиёт қисмлари;
- авто лак-бўёқ маҳсулотлари;
- авто шина ва гилдираклар.

Ҳар бир савдо дўконининг бошланғич баҳоси – 3000000 сўм.

Биржа савдоларининг савдо сессиялари ҳафтанин хар иш кунинда соат 11-00 дан 12-00 гача

ҳамда 16-00 дан 17-00 гача "Тошкент шаҳар муниципал биржа маркази"да бўлиб ўтади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳар, Мовароуннахр кўчаси, 16а-уй.
Телефон: 132-25-51, факс: 133-20-74;
Сайт: www.tshmbm.uz; Эл.почта: Birja@mail.tps.uz ва info@tshmbm.uz.

Қалбдаги жароҳат

Ҳар бир одам яхши-ёмон хотиралари билан тирик. Қувончли дамларни эслаб, орзиқса, аламли армонлар кўнглини жароҳатлайди. Мени ва яқинларимни, бир йилдирки, оғриқли хотиралар қийнайди. Бир йилдирки, оғир йўқотишга қўниқолмаёғимиз.

Айни баҳор кунларининг бирида укажоним Дилшодбек ҳаётдан кўз етган 3-4 фарзандингиз, дастурларингиз бўла туриб, кўмакка муҳтож кекса қўшни кампирдан хабар олишга бирортасини юборолмайсиз? Чунки ёрдам-чингиз биттага қамаси, юмушларингиз сал кўпайиб қолади, бу эса сизга ёқмайди. Худбинликнинг илдизи, мана, қаерда экан.

1994 йили оиламизда яна бир ўғил дунёга келди. Отам олам орзу-умидлар билан гўдакка Дилшод деб исм қўйди. Лекин... минг афсуслар бўлсинки, қувончимиз узокка чўзилмади. Дилшодни олти ойлик бўлганида шундоққина уйимизнинг орқа тарафидида жойлашган "Қишлоқ врачлик пункти"да эмлашди. Ҳаммаси ана шундан бошланди... Кечки соат тўққизларга бориб укам иситмалай бошлади. Отам дарров укамни эмлаган ўша икки ҳамширани топиб келди. Улар ниманидир яшириб, иситманинг сабабини аниқ айтишмас эди. Фақат "Хенкиси йўқ, ўтиб кетади. Уколдан кейин ҳар қандай чақалоқ ҳам озроқ қизиди..." деб бизни тинчлантиришарди. Лекин кечки соат ўн бирларга бориб, укам "шайтон"лай бошлади. Бувим бунинг эсикача йўйиб, қишлоғимиздаги бир фолбин кампирнинг олдига опичлаб югурди. Фолбиннинг: "Эрталабгача ўзига келиб қолади", деган гапларига ишониб, кун чоғоғ ҳам бўлди.

Бечора укамнинг аҳоли тобора ёмонлашиб борарди. Охири отам ортиқ чидаб туролмади. Қишлоғимиздаги тажрибали шифокорни бошлаб келди. У киши укамнинг аҳолини кўриб, отамни роса қойди. Шундан сўнг ота-онам Дилшодни кўтариб, туман шифохонасига қочпиди...

Укам реанимация бўлимида уч кун оғир аҳволда ётгандан сўнг, аранг ўзи-

га келган. "Агар яна бир соат кечга қолганингизда, болани бериб қўярдингиз", дейишбди шифокорлар онамга.

Шундан сўнг ҳарийб тўққиз йил мобайнида онам ҳам, Дилшод ҳам не-не азобларни қўрмади, дейсиз? Олиб борманган жойимиз, кўрсатмаган шифокоримиз қолмади. Укам барибир қоролмайдиган, муқтаил равишда ёб-ичолмайдиган, яхши гапиролмайдиган яримжон бўлиб қолаверди. Шифокорларнинг айтишларича, нотўғри эмлаш оқибатиди бош мия нерв тоалари шикастланган экан...

Отам: "Нима бўлганда, энди ҳам қишлоқчилик..." деб айдоор "эмловчи" ҳамшираларнинг айбларидан ўтиб қўя қолди. Лекин бувим ва онам уларни ҳеч қачон кечиролмас, тез-тез улар билан жанжаллашиб туришар эди... Бувим оламдан ўтганларидан сўнг, уйда Дилшодга қараб туриб ёлғиз онамнинг зиммасига тушди. Чунки отам мактабда ўқитувчи, мен ўқишда, қолган укаларимнинг ҳам асосий вақти мактабда ўтарди.

Ўша фожиа юз берган кун ҳам уйда Дилшоднинг ўзи қолган, онам эса ҳовлида юмушлар билан банд бўлган. Бир пайт онам қаттиқ чинқирқиб овозини эшитиб, жон қаллатида уйга югуриб киради. Не кўз билан кўрсинки, Дилшод ярим белигача устидаги ёлғизкини ёнаётган ҳолда сандал ичида инграб ётади...

Ҳар қанча тиббий ёрдам кўрсатилмасин, укамнинг ногирон бўлса-да, омон қолишини сўраб Яратганга қанча ёлвормайлик, Дилшод оғриқни енголмай, жон таслим қилди.

Бечора боланинг пешонасидидаги ёзуғи шу экан-да, - дея хулусгача таскин беришарди ота-онамдан кўнгли сўраганлар.

"Пешонасидидаги ёзуғи" аниқроғи, тақдир... Икки нафар оқ ҳалат эгасини биргина хатоси туфайли укамнинг ёруғ дунёга келиб, ёруғлик кўрмай ўтгани учун ёлғиз тақдирни айблаш тўғримики?!

Шарофиддин РАҲИМОВ,
Қашқадарё вилояти,
Китоб тумани.

Атиги 103 сар

Бугун замон шиддатли. Ривожланиш илдам. Ана шу тараққиёт эвазига турфа хил техникалар кашф этилди ва ҳозирда уларнинг энг мукамаллари ҳаётга татбиқ этилмоқда. Лекин ҳар қанча ихтиролар бўлмасин, уловлар ичида отнинг ўз ўрни бор, деб ўйлаймиз.

От минмаган от қадрини қайдан билсин

Чунки отдан инсоният асрлар давомиди фойдаланиб келмоқда. Бу ҳам отнинг инсон ҳаётида муҳимлигини билдиради. От ҳақиқий улов. Отнинг қаровини я х ш и - қилсангиз, хоҳлаган манзилнингизга ет- н и -

Бир кунги л қўсангиз, ундан ажралолмай қоласиз. Кўпқарини айтмайсизми?

Отни кўпқарига тайёрлашнинг ҳам узага гаши бор. Қўшдан қолган урғи ёра, отхонадаги охури лана - ди. Гўнг чиқариладиган те - шиклар кечаси маҳкам ёпилади. Кундуз, кунга эса очиб қўйилади. Отга арпа бериб қўйиладиган. Эрта тонгда, тушда ва кечкурун - уч маҳал ем берилади. Жониворнинг иштаҳасини қўзғитиш учун туз берилади. Туздан кейин оққанд ейди. Шундан кейин семиз қўннинг думбасидан оз-оздан бериб борилади. Роса қирқ кеча-кундуз у шу тарзда боқилади.

Шундан кейин от оғилдан чиқарилади. Энди уни совутиш керак. Арқонини узун қилиб кенгрок ерга боғлаб қўйилади. Шунда жониворнинг қандай яраганини кўрсангиз эди. Ана айғир... Чавандозлар яхшилаб совутилган отлари билан кўпқарига тушадилар. Кўпқари - полвонлар, мардлар тортишуви. Унда ғирромлик кетмайди. Унда мардлар майдонга тушади. Ҳа, ҳа, мардлар! Чавандозлик санъатини билганлар, билаги бақувватлар майдонга тушади.

Менинг тўртта отим бор, - дейди Малик Абдумуродов. - Ўғилларим билан далага, тоққа ишга борадиган бўлса, отларимизни миниб оламиз. Шундай пайтда гурурланиб кетаман. Кўча от тўқларининг дупурига тўлиб кетгандай бўлади. Кейинги йилларда кўпқари чоғиш аста-секин бўлса-да ривожланаёпти. Бир пайтлар бу мардлар олишуви ҳам "эскилик сарқити", дейилиб таъкиқлаб қўйилган эди. Худого шукр. Ҳурлик замони келиб, ота-боболаримизнинг бу удуми яна ўзимизга қайтди. Ўғлонларимиз узангига оёқ қўядиган бўлишди.

Ҳа, отнинг афзалликлари кўп. Тарихга бир назар ташлаб кўринг. Не-не саркардаю навкарларни узоқ элларга элган от эмасми? Ватан посбонлари от миниб жангга киришган. Уларнинг довуруғлари от билан чиққан. Шундай экан, отни қўлай-тириб, ҳар бир қишлоқда улоқчилар гуруҳини ташкил этиш керакка ўхшайди. Ана шунда от қўяди. Чавандозлик ҳақиқий санъат даражасига қўтарилади. Полвонлар сони қўяди.

От ҳақида қўнғилимиздаги баъзи мўлоҳазаларни айтдик. От одамнинг дўсти, вафодор жонивор. От минганлар бунга яхши билиди. Сиз ҳам миниб кўринг! Балки бу жонивор тўғрисида яхшироқ тасаввурга эга бўларсиз.

Толибжон ЭРГАШЕВ

"Бизда ҳам бошлиқ бор"

Дўконга текширувчи келди. Боқижон кўли кўксига олиб-югуриб хизмат қилди.

-Хўш, - кекирди дабдабали тушлиқдан сўнг текширувчи, - буёғингиз ундок экан...

-Жуда тўғри, уэр, камчилигимиз бор. -Буёғингиз шундай экан, бу мумкин эмас, - дея баланд келди текширувчи.

-Худди шундай, уэр, тўғрилаймиз, ке-чирасиз бир сафар... -Хўш, буёғингиз-чи?!

Худди шу пайт мудир бир пачка беш юзталикни текширувчининг олдида қўйди.

-Хўш, хўш, бу-ку, яхши, аммо бизда ҳам бош-лик бор деган...

ҲАНГОМА

-Хай-хайрият, билан, у "нон емас" ҳам одам бўладиган, оладиган бўлибди.

-Ким у нон емас, - хушёр тортиб текширувчи пачкаларни кистомининг ён чўнтагига солар экан.

-Уша Сафоев-да, "нон емас" бизнинг акамиз бўлади. Бир умр олди-берди ургатолмадик. Хайрият оладиган бўлибди. Биз хурсандимиз, - деди мудир, - энди сал рўзғорини тиклаб оладиган бўлди.

Текширувчининг ранги оқарди. Сафоевнинг "бирон ерда таъмагирлик қилсангиз терингизни шилиб оламан", деган гапи эсига тушди. Шоша-пиша пулларни ён чўнтагидан олиб пештахтага қўйди.

-Кечирасиз ака, мен ҳазиллашувдим. -Олаверинг, мен розиман. Акамга ҳам олиб бориңг.

Текширувчи шоша-пиша ҳужжатларини йиғиштирди-ю, кўчага отилди.

-Одамларга ҳам хайронман, - деди мудир, - тайёр пулни олмай кетади-я...

Шомурод ХОЛМУРОДОВ

КАДРИЯТ

Ота-боболаримиз таъзияни етти кун сақлаганлар. Яъни, марҳум дафн қилиб келингандан кейин хатини-худоий кўни тайинланиб, иши зарурларга жавоб берилар экан. Шу кунда ҳамма йиғилишиб, худойни берилиб, тиловати Қуръондан кейин бел боғлаган яқин кишилар белбоғини ечиб, таъзияни ёпарканлар.

-Мустақиллик йилларида республика диний идораси Муфтииси ҳазратларининг фатволарига асосан таъзия уч кун бўлиб, исрофгарчиликка йўл қўймаслик мақсадига етти, йигирма, қирқ ва йиллик маросимлар йўқлиги бот-бот таъкидланди, - дейди Нурота туманидаги Чил устун жоме масжиди имоми ноиб Аҳмад ҳожи Ҳазратов. - Ҳақиқатан, юқоридаги маъракалар исломда кўрсатилмаган.

Хўш, бугун аза бўлган хонадонда сарф-харажатлар қандай кечаяпти?

-Масалан, - дейди Аҳмад ҳожи, - шаҳарларда ўтказиладиган таъзия маросимларида дастурхон безатилади. Лекин бу бидъат аломатлари эмасми?! Пайгамбаримиз Мухаммад алайҳиссалом марҳамат қилиб айтишларки, таъзияхона бу мусибатхонадир. Унда уч кунгача олов ёқиб дуруст эмас. Шунинг учун буюрганки, мусибатхонадаги-

Ўқтамали узоқ йиллар колхоз раисига ҳайдовчилик қилган. Бир галги гап-гаштагимизда шундай воқеани айтиб қолди.

-Бир сафар бизнинг раисни қўшни колхоз раиси тўйга чақирди. Бордик. Ўғлини ўйлаётган экан. Биласиз, раислар тўй қилса, базми жамшид жуда қуюқ бўлади. Аммо, аксига олиб ўша тўй кўни бизнинг "шеф"нинг мазаси йўқ эди. Елвизак шамол сал "сийпалаб" ўтган экан-да. Хулласи калом, ҳамтовоклари роса "майдалашибди". Бизнинг раис узрини айтибди.

Бардачокдаги "офицер"лар

- Майли, - дебди ошналари, - кейинги сафар оларсиз...

Узоқ давом этган базмдан кейин мезбон бизни кузатар экан, мени четроққа тортиб қўлгимга шипшиди:

-Ўқтамали! Акангиз олмади. Мазаси йўқ экан. Энди сизга битта хизмат бор. Машинангизга иккита офицерни ётқизиб қўйдим. Эҳтиёт бўлиб элтиб қўясиз.

-Хўп, - дедим. Хайр-хўшлашиб, "Газ-31"га чиқдик. Олди, орқа ўриндиққа қарайман, раис иккимиздан бошқа зўғ йўқ, "Тавба", дейман. Бу раиси тушмагурларнинг

бўларкан-бўларкан раисни уйига элтиб ташладим. Қайтарканман, мабодо тўй қилган раис менга иккита офицер меҳмоним бор эди. Шуларни уйига ташлаб қўясиз-да, дегандай гап қилмадимикан деб, яна тўйхонага қайтдим. Тўйдан кейин улфатлари билан чаққалашиб ўтирган раис мени қўриб пинагиниям бузмади. Демак, офицерларни бошқа улводга элтиб қўйибди-да, дедим-у уйга қайтдим. Машинани гаражга киритиб, сигаретимни олиш учун бардачокни очдим. Карасам, икки шиша ароқ турибди. Белидаги этикеткасига эса... "Офицер" деган ёзув туширилган...

Ахрор МУСУРМОНОВ

Кўчалар ораста бўлсин.

Н.АЛИМУРДОВ олган сурат.

СИЗ БУНГА НИМА ДЕЙСИЗ?

Қиёмат қарз

Каттақўрғон тумани электр тармоқлари корхонасига ёши саксонларни қоралаб қолган отахон мункиллаб қириб келди.

Нафасини ростлаб олган, арзи ҳолини баён этди: "Ўғлим билан бир уйда яшаймиз. Айтишга уялман-у рўзғоримиз, қозон-товогимиз алоҳида-алоҳида. Қарилик, дардамандлик мени толиқтирди. Сизлардан илтимос, ўзим турган хонанинг электр ҳисоблагичини алоҳида қилиб берсангизлар. Ўғлим билан келишим ёруғлик, телевизор кўриш ҳам пул эканини зора билишсалар. Қиёда ток печларни ишлатиш ўрнига, ўтин ёқишди..."

Отахон хилолатда, фарзандини аяб арз қилди. Бироқ, корхона бошлигининг хонасида ўтирганлар ноқобил ўғилнинг отасига кўрсатаётган сўғинари охиб кетганини аглаб туришарди. Падаври бузрукворнинг ўз ўли устидан арз қилишга мажбур бўлаётганидан афсусда эдилар.

Жомбой тумани почта шўъба корхонасида хассага суяниб келган, яхши еб-ичмаётгани шундоқ сезилиб турган кекса отахон билан сўхбатлашиб қолдик. Пули узилганини, нафасидан хабар олгани келганини айтиб қолди. Бир умр пахта заводида хирмон босувчиси бўлиб ишлаган. Эркалар бажариши лозим бўлган оғир меҳнат билан болачака боққан. Ҳозир ўғли билан бир уйда, бироқ худди бонги отахондек алоҳида рўзғор қилиб яшаркан.

Минг бир андиша билан: "Ўғлингиз йўқлаб турадими?" деб сўрадик. Сўраб озор берибмиз чоғи, момо нурсиз қўларига ёш олди. Нафақа пулини набираларидан қизганимаган, ўзи эса от қолган экан, ерга қараб бош чайқай олди, холос.

Мукаррам зотлар - ота-оналар ҳамиша болалар бахтимиз, келажакимиз деб яшашади. Бу йўлда ўзларини фидо қилишдан-да тоймайди. Бирок...

Бирок, ота-оналар ҳам фарзанд учун омонат давлат эканини унутгандаймиз. Уларга кўрсатаётган аъмолларимизнинг яхшиси ҳам, ёмони ҳам юз чандон бўлиб қайтишдан огоҳ бўлолмаётгандекмиз.

Хуллас, биз оқибатли фарзандлар билан бирга беоқибат зурриятлар билан ҳам ёнма-ён яшаймиз. У ақинимиз, қўшимиз, жамоадшо ёки маҳалладошимиз бўлиши мумкин. Ундайларнинг виждонини уйғотиш мумкинми? Агар мумкин бўлса, қандай қилиб?

Фарзанднинг ота-она олдидаги бурчини оқлаши билан боғлиқ оғриқли ҳолатлар ҳақида сизлар қандай фикрдайсизлар?

Ўқтам ҚУРБОНОВ

Азодорни чиқимдор қилмайлик

ларнинг ахволдан хабар олиб, уларнинг қўнғилини кўтариш аҳли муслим ва муслима учун фарзидир.

-Ана шунинг учун ота-боболаримиз, - дейди Меҳнат фахрийси Имомкул Назаров, - таъзияли хонадонга қўшилган нон ва чой олиб чиққанлар. Иккинчи, учинчи кунларда қариндошлар таом тайёрлаб келар эканлар, беморлар, қариялар ва узоқдан келган оғайнилар таомсиз қолмасин дея...

Таъзияга қўнғил сўраб келгувчилар Қуръони каримдан тиловат қилиб, савобини марҳумга бахшида қиладилар ва марҳум яқинларига сабр-тоқат тилайдилар. Асосийси, мусибат тушган хонадон аҳли маросим туфайли қарздор бўлиб қолмасликлари зарур. Нурота шаҳридаги "Тинчлик" фуқаролар йиғини раиси Насим Узоқов бу хусусда шундай дейди:

-Марҳум ва марҳумани пок шўйлар ювади, гўрковлар қабрга қўяди. Уларга бериладиган хизмат ҳақи бир мардикорнинг бир кунлик хизмат ҳақиға тенг бўлиши шарт ва бунга рияз этилади ҳам. Агар хонадоннинг

бу ишга холи қудрати етмаса-чи? Яқинда маҳалламизда худди шундай воқеа юз берди. Бир хонадонда ёш аёл қазо қилди. Ўй эгасида ҳеч вақо йўқ эди. Дарров гузар оқсоқоллари билан маслаҳатлашдик. Оқибатда сарф-харажатни маҳалла фуқаролари ўз бўйинларига олиб, шу аснода ишни юритдилар. Поқшўй ва гўрковлар хонасалло хизмат қилдилар. Маҳалладан жамғарилган маблағ азият чеккан хонадонга берилиди.

Дарвоқе, поқшўй ва гўрковлар хусусида... -Поқшўй ва гўрковлар таъма қилсалар шариятда ҳаром бўлади, - дейди Аҳмад ҳожи, - қафаликка эса 16-18 метр оқ сурул олиш шарт эмас, қучи етмайдиган кишилар уйда бор бўлган газламадан қафаликда фойдаланиши ҳам мумкин.

Бир жиҳат мўҳим. Азодорнинг қўнғил ўқимаслиги учун оғайни-қариндошлар, ёру дўстлар, маҳалладошлар доимо елкадош бўлиб келганлар. Бу қадрият тусини олган. Қадриятимизни эса исрофгарчиликка йўймайлик.

Ҳамдам ЭШОНКУЛОВ, "Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

РИВОЯТ

Сулаймоннинг тавбаси

Айтадиларки, Сулаймон алайҳиссалом тоғдан ўтар бўлса, у ердаги олтин кулушлар бирданига тилга кираркан. Девлар унинг замонида авваллари бўлмаган етти хунари ёр юзида пайдо қилдилар. Қуларнинг бирди Сулаймон:

—Худойим, барча халойик, жонзотни бир кун меҳмон қилайин деган ўтинчим бор, - деди Яратганга нола қилиб.

Хамма учадиган, югурадиган жонзотларга Хакдан вахий келдики, фалон кун Сулаймоннинг хузурида хозир бўлинглар. Бунинг учун Сулаймон пайғамбарнинг кўрсатмаси билан денгиз қирғоғидаги саккиз ойлик кенг саҳрода дев-парилар Мағрибдан Маширқача қўзилган майдонда дунёдаги бор егуликларни муайён қилдилар. Бир ёғоч (6 километр) масофага ҳисобсиз ноз-неъмат, озик-овқатлар тўпланди. Сулаймоннинг амри билан девлар қозон қурдилар, ҳар бир қозоннинг баландлиги қирқ қарич, сони етти юз минг донга эди. Хуллас, саккиз ойлик майдон ошу нон, ноз-неъматлар билан тўлатилди.

Сулаймон денгиз бўйига қўйган тахтида ўлтириб, сувга боқар эди. Ногаҳон сувдан бир балиқ бош кўтарди ва Сулаймонга деди:

—Бизга хабар бўлди: сенинг меҳмонинг бўлгани келди. Хамма йиғилгунча сабрим йўқ, менга таом бергин.

Сулаймон пайғамбар табассум қилиб деди: —Эй, балиқ, мунча ош-овқатни барчаларинг йиғиб қўйибман. Қанча керак бўлса еввер.

Балиқ бир интилиб барча таомларни бир ошам қилди ва лақақ ютиб деди:

—Эй Сулаймон, менга ана таом бергин. Хайратланган пайғамбар сўзлади:

—Булари йиғилганлар учун мағрибу машриқдан йиғдириб эдим. Сен ҳаммасини бир ошашда таом қилдинг, ўзга таом йўқ.

Балиқ айтди: —Худойи таоло менга ҳар кун қирқ ошам ош берар ва унинг бир ошамни сенинг барча ошингга эди. Бугун эса оч қолдим. Ошинг йўқ экан, нега ҳаммани меҳмонга чорлайсан?

Сулаймон ҳушидан кетди ва ўзига келгач истиғфор қилди: —Тавба қилдим. Ризқ бергүвчи сенсан, бизлар эса сенинг бандаларингиз, алхамдулиллоҳ, - дея тавба-тазарру қилди.

Айтадиларки, ўша маҳлук балиқ эмасди. Тангри балиқ қиёфасида ўз қудратини кўрсатганди: токи Сулаймон панд олсин. Қиссадан яна бир ҳисса шуки, бировнинг ризқи бировда эмас. Қўлдан берганга қўш тўймайди. Ризқни худо етказди ва уни ҳар ким ўз ҳаракати, меҳнати билан олади.

Рустамжон УММАТОВ тайёрлади.

ўзи! - дея сўз бошлашаркан, қўшиб қўйишарди: — Аммо мияси зўр ишлайди! — Тилини айтмайсизми? - дея сўз қистириб қўйишаркан бошқалари. — Ҳа, у чинакам истеъдод!

Бу воқеа шу билан тугабдики, бир газета ношири аблаҳга танкидий бўлимини бошқаришни таклиф этибди.

Шундан кейин десангиз, аблаҳ деганингиз на ўз хатти-ҳаракатларини, на товуш оҳанглари тарикча бўлсин ўзгартирмаган ҳолда барча-барчага таъна тошларини ёғдира бошлабди.

Қачонлардир "обрў-эйтибор"га қарши қичкирган аблаҳнинг ўзи энди "обрў-эйтибор"га айланибди-қолибди. Ёшлар эса уни қўқларга кўтарадиган ва ундан кўрқадиган бўлишибди.

Ҳа, бечора ёшлар нима-ям қилишсин, энди? Умуман айтганда, қўқларга кўтариш шарт бўлмаса-да... қани, қўқларга кўтармай кўр-чи.

— Қоқлар сафига қўшилиб қолишнинг ҳеч гапмас!

Ҳа, қўқлар орасида аблаҳлар хузу топар эканлар!

Мурод ПАРПИХҲАЕВ таржимаси.

Таниши кўрқиб кетибди ва дарҳол аблаҳнинг сўзларига қўшилибди.

— Мен бугун шундай ажойиб бир китоб ўқидим-

— Маъзур тутасиз! - дея мингирлабди аблаҳ. — Н.Н. деганингиз учига чиққан муттаҳам! Барча қариндош-уруғларини талаб, адои та-

И.С.ТУРГЕНЕВ

Аблаҳ

ки, - деди унга бошқа таниши учраб.

— Маъзур тутасиз! - шан-

гиллабди аблаҳ, - На-

хотки, шундай дейишдан уялмасангиз. Ўша сиз ўқиган китоб бир пулга қиммат-ку, ахир! Аллаҳачон ҳамма ундан қўлни ювиб, қўлтиққа урган. Сиз шуниям билмайсизми? Сиз - қоқ одам экансиз.

Қарабсизки, унинг бу таниши ҳам кўрқиб кетиб, аблаҳнинг сўзларига қўшилибди.

— Менинг Н.Н. деган дўстим ажойиб инсон-да! - деди учинчи таниши аблаҳга.

— Ҳақиқий одамоҳун инсон!

мом қилди. Буни ким билмайди, дейсиз? Сиз - қоқ одам экансиз.

ХИКОЯ

Аблаҳнинг учинчи таниши ҳам кўрқиб кетгандан унинг сўзларига қўшилибди ва ўша дўстидан узоклашибди.

Аблаҳнинг хузурида ким бўлмасин, мақтасла бас, унда ҳаммасига битта таъна тўши тахт тураркан.

Баъзан эътирозли оҳангда қўшиб кўркан:

— Сиз ҳалиям обрў-эйтибор деган нарсасига ишонасизми?

Танишлари аблаҳ ҳақида:

— Баджаҳл! Нақ чаённинг

ХИДОЯТ

Жомий набираси

Хусайн Бойқаро ва Алишер Навоий кўчадан ўтиб кетишган экан. Ногаҳон улуг шоир тупроқ уйнаб ўтирган болакайга яқинлашиб, отнинг жловини тортди. Отдан тушиб болага салом бериб, ҳол-аҳволини сўрабди.

—Бу нима қилганингиз? - дея қўйган бўлибди Хусайн Бойқаро. —Сиз улуг амир бўлсангиз. Бир болага шунча эътибор, иззат лозимиди?

—О, ҳазрат, ғоят ҳақ сўзладингиз, - дедди Навоий, - лекин бу бола устоз Жомийнинг набиралари бўлади.

Шунда Хусайн Бойқаро шоирнинг устозига бўлган тоғдек меҳридан қўзларига ёш олган экан.

Меҳр қозонишининг ўзи бўлмайди. Донишманд Борбад: "Бир дўстимнинг меҳрини қозонишга бир умрим етмади", деганида шунча назарда тутган бўлса керак. У оиланинг қувват ва жони, аҳиллик мева-си, садоқат ва оқибат сарфашмасидир.

Баҳодир ХОЛМАТОВ

«Рассом бўламан»

Б.Ж.КРАМОВ сурат лавҳаси.

Юмшоқ супурги

Бугун сессиянинг охириги кун... Биламан, мени йўқлаб келадиганлар кўп бўлади. Бугун семестр давомида қорасини ҳам кўрсатмаган «эски танишлар» эшигини бир-бир қоқиб келаваради. Ўзи келса-ку хўп-хўп, ўздан олдин «иссиқ нафаси» кириб келса чатқ-да... Жиринг-жиринг...

Гушакни кўтараман, албатта, биронта про-ректорми, деканми, ёки кафедра мудирими, ишқилиб кимдир «касал» бўлиб дарсга кел-лолмаган «қариндош»га чиройли баҳо қўйиб беришмини сўрайди. «Икки» ёки «уч»нинг чиройлиси бўлмаса... Кўнгирик-ку майли, қово-ғидан қор ёғиб келадиган «танка»дан худо сакласин. Анави кун бир қизга «тўрт» қўйган-ди, каттароқ «тўтқа»га қўли етмаганим, инсти-тут қоровули Абдуразоқ акани бошлаб кеп-ти. На қўлишни биламан, на яғлашини...

Ана эшик тақиллади. «А» десанг «Б» дей-диганларнинг бири мулоим супургидек ич-карига бош сўқди.

— Мумкинми, домлажон?

— Кириг, болажон... Эшикни ёпинг.

«Мулоим супурги» эшикни охирагига ёпди. Е қудратингдан, кунига минг бор ёлгангандам «ғижир-ғижир» қилаверадиган эшик бу сафар «ғинг» демади-я.

— Кани, ўтириг... Хўш... Бор-йўғи тўрт марта дарсга кирибсиз... Ораликларда йўқсиз... Майли, қора қўшингизнинг хурма-ти бор, «уч» қўйиб бераман, розимсиз?

Бунинг ўрнида бошқа биров бўлганида, қувончдан нақ осмонга сакради, йўқ, бу но-шукр тўрамга факат «беш» керак экан. Қай-си ҳолингга «беш» сўрапсан, дейдиган би-ронга мард йўқ.

— Майли, - дедим қўл силтаб. «Беш» талаб қиялтипти, демак ўзига ишонади. — Унда бир-иккита савол бераман.

— Гап йўқ, домлажон... Любоя саволизи беринг, «синдирвораман».

— Яхши. Хўш... мавлоно Лутфий ўзининг бутун бошли девонини қайси буюк шоир-нинг икки мисра шеърига алмаштирмоқчи бўлган эди?

Талаба йиғит ҳақиқатдан ҳам «қўл нарсани биларкан»,

ўйлаб ўтирмай шартта жавоб қайтарди.

— Абдулла Ориповни, домлажон...

— Офарин, чиндан ҳам «синдириб» кўя-кансиз-а?

— Домлажон, биласизми, адабиёт менинг жон-у дилим... Шеърят, проза, поэзия, бала-да, мозаика...

— Яхши, баҳонгиз ҳам жавобингиздек қониқарли бўлади. Хўп деверинг, ахир ада-биётни сева-сиз-ку... Сиздек «адабиёт шай-доси»га севгининг қўрбон талаб қилиши маъ-лум бўлса керак, а, болажон?

Тавба, тутқаноғи борини дейман, хайри-ям насия қилганча эшикни тегиб чиқиб кет-ди-я...

Тик-тик...

— Мумкинми?

О, ана гўзаллиги, мана гўзаллиги... Ана ла-тофату мана латофат... Шу қизчани бирам ёқтираманки... Овонининг пиёладек жаранг-дорлигини айтмайсизми... Қанийди, ёш бўлиб қолсам-у... Уф, хаёл қурсин, инда-ман қайларга бошламайди-я.

— Марҳамат.

— Кеча берган материалнигизни печат қўп қўйдим.

— Дарров-а? Зўрсиз-ку?

— Узиям йигирма варақ бўлди.

— Раҳмат.

— Кечаси билан компьютерни олди-да ўтирдим.

— Катта раҳмат.

— Шунга... яхши тайёрланолмадим, домла...

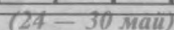
Нимаям дердим, ўзим айбдор эканман, гуноҳимни ювиш учун қўзимни «чирт» юм-дим-да... шартта «беш» қўйиб бердим. Ахир хали ана бир-иккита мақолам бор, бўёғи тиркичилик, дегандай...

Қиз бечора шунчалик севиниб кетдики, хатто «қўл» этиб қўзимдан ўпиб ҳам олди.

Эрталаб соқолимини олмагандим (банда эканмиз, баъзан биз ҳам ўхлаб қоламиз), қаттиқ уялдим. Қиз эса қанот чикаргандек иргиллаганича хонадан югуриб чиқиб кет-ди.

...Эшик бу гал тақилламади, гўмбурла-ди. Дарров сездим, «танка» келяпти. Адаш-мабман, Фалончиев домла худди мен еб

Хасан ТОШХҲАЕВ

[illegible]